

Řízení, správa a rozvoj sportovní infrastruktury a sportovních aktivit měst Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom

Barbora Pištová

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Barbora Pištová**
Osobní číslo: **M120175**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Řízení, správa a rozvoj sportovní infrastruktury a sportovních aktivit měst Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Definujte základní přístupy oblasti řízení a rozvoje sportovní infrastruktury.
- Podejte přehled strategií a nástrojů EU a SR k řízení, správě a rozvoji sportovní infrastruktury.

II. Praktická část

- Analyzujte současný stav řízení, správy a rozvoje sportovní infrastruktury a sportovních aktivit měst Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom.
- Charakterizujte základní problémy oblasti řízení, správy a rozvoje sportovní infrastruktury a sportovních aktivit mezi městy Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom.
- Navrhněte způsob rozvoje sportovní infrastruktury a aktivit měst Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom na základě vzájemné spolupráce formou projektu.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

ČÁSLAVOVÁ, Eva. Management a marketing sportu. 1. vyd. Praha: Olympia, 2009, 225 s. ISBN 978-80-7376-150-9.

GRATTON, CH. and Ian P HENRY. Sport in the city: the role of sport in economic and social regeneration. 1st ed. New York: Routledge, 2001, 322 p. ISBN 04-152-4349-1.

HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK. Základy ekonomie sportu. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006, 191 s. ISBN 80-86929-04-3.

NOVOTNÝ, Jiří. Sport v ekonomice. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lukáš Danko
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: 15. února 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 16. května 2016

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.05.2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalárska práca pojednáva o riadení, rozvoji a správe športovej infraštruktúry a športových aktivít miest Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom. Teoretická časť vymedzuje základné pojmy z oblasti športu a zaoberá sa jeho rozvojom v Európskej únii a v Slovenskej republike. V praktickej časti je uvedená socioekonomická charakteristika a charakteristika športových zariadení Novej Dubnice a Dubnice nad Váhom. Taktiež sú rozobrané výsledky dotazníkového šetrenia. Na základe analýzy je spracovaný konkrétny návrh na výstavbu cyklotrasy medzi Novou Dubnicou a Dubnicou nad Váhom.

Klíčová slova: šport, športová infraštruktúra, športové aktivity, riadenie, rozvoj, správa

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the management, development and administration of sports infrastructure and sports activities towns Nová Dubnica and Dubnica nad Váhom. The theoretical part defines the basic conceptions in the realm of sport and deals with its development in the European Union and in the Slovak Republic. In the practical part is presented the basic socioeconomically characteristic and characteristic of sports facilities in Nová Dubnica and Dubnica nad Váhom. Also results of the survey are discussed. Based on the analysis is elaborated the concrete proposal for the construction of bicycle paths between towns Nová Dubnica and Dubnica nad Váhom.

Keywords: sport, sports infrastructure, sports activities, management, development, administration

Na tomto mieste by som veľmi rada poďakovala vedúcemu mojej bakalárskej práce Ing. Lukášovi Dankovi za jeho cenné rady, pripomienky a čas, ktorý mi venoval. V neposlednom rade by som rada poďakovala zamestnancom MsÚ Nová Dubnica a MsÚ Dubnica nad Váhom za poskytnuté informácie a všetkým respondentom za ich ochotu pri vyplňaní dotazníkov.

„Boj je podstatou života. Kdo nebojuje, nemůže ani zvítězit.“

Tomáš Baťa

OBSAH

ÚVOD	9
CIELE A METÓDY SPRACOVANIA PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČASŤ	11
1 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV Z OBLASTI ŠPORTU	12
2 PREHĽAD STRATÉGIÍ A NÁSTROJOV K ROZVOJU ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ŠPORTOVÝCH AKTIVÍT	14
2.1 ROZVOJ ŠPORTU V EURÓPSKEJ ÚNII.....	14
2.1.1 Biela kniha o športe.....	15
2.1.2 Programové obdobie 2014 – 2020	15
2.2 ROZVOJ ŠPORTU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE	16
3 EKONOMICKÉ DOPADY ŠPORTU	18
3.1 ŠPORTOVÁ EKONOMIKA	18
3.2 ŠPORT A ZAMESTNANOSŤ V EURÓPE	18
3.2.1 Práca dobrovoľníkov v športovom odvetví.....	19
3.3 ŠPORT A CESTOVNÝ RUCH	19
3.3.1 9 dimenzií trávenia voľného času	20
3.4 ŠPORT A JEHO VPLYV NA ZDRAVIE, STARNUTIE A ZDRAVOTNÍCTVO	20
4 ORGANIZÁCIA, RIADENIE A SPRÁVA ŠPORTU A ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY	22
4.1 PROCES ORGANIZOVANIA	22
4.2 RIADENIE A SPRÁVA ŠPORTU NA SLOVENSKU.....	22
4.3 ZÁKLADNÁ ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA ŠPORTU NA SLOVENSKU.....	23
4.3.1 Orgány štátnej správy.....	23
4.3.2 Samosprávne kraje a obce	25
4.3.3 Občianske združenia a iné právnické osoby	25
4.3.4 Mimovládne športové organizácie	25
5 LEGISLATÍVA A PRÁVNÁ ÚPRAVA ŠPORTU	28
5.1 KONCEPCIA ŠTÁTNEJ POLITIKY.....	28
5.2 ZÁKON O ORGANIZÁCIÍ A PODPORE ŠPORTU	28
6 FINANCOVANIE ŠPORTU NA SLOVENSKU	30
6.1 ZÁSADY FINANCOVANIA ŠPORTU.....	31
6.2 ZDROJE FINANCOVANIA.....	32
6.2.1 Financovanie športu z verejných zdrojov	32
6.2.2 Financovanie športu zo súkromných zdrojov	34
6.2.3 Financovanie športu z iných zdrojov	35
II PRAKTICKÁ ČASŤ	37
7 ZÁKLADNÁ SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MIEST NOVÁ DUBNICA A DUBNICA NAD VÁHOM	38
7.1 NOVÁ DUBNICA	38
7.2 DUBNICA NAD VÁHOM.....	39
8 ANALÝZA SÚČASNEJ SITUÁCIE ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY	

A ŠPORTOVÝCH AKTIVÍT V MESTÁCH NOVÁ DUBNICA A DUBNICA NAD VÁHOM	41
8.1 ŠPORT V NOVEJ DUBNICI	41
8.1.1 Športová infraštruktúra.....	41
8.1.1.1 Športoviská vo vlastníctve mesta.....	43
8.1.1.2 Športoviská v súkromnom vlastníctve.....	44
8.1.2 Športové organizácie a kluby	45
8.1.3 Športové akcie organizované v Novej Dubnici.....	45
8.2 ŠPORT V DUBNICI NAD VÁHOM.....	46
8.2.1 Športová infraštruktúra.....	47
8.2.1.1 Športové objekty vo vlastníctve mesta	48
8.2.1.2 Športové objekty v súkromnom vlastníctve.....	49
8.2.2 Športové kluby a združenia	50
8.2.3 Športové podujatia v meste Dubnica nad Váhom	51
9 FINANCOVANIE ŠPORTU V MESTÁCH NOVÁ DUBNICA A DUBNICA NAD VÁHOM	53
9.1 NOVÁ DUBNICA	53
9.1.1 Bežné výdavky	53
9.1.2 Kapitálové výdavky	53
9.1.3 Výdavky mesta vyhradené na šport v porovnaní s celkovými výdavkami mesta.....	53
9.2 DUBNICA NAD VÁHOM.....	54
9.2.1 Financovanie športu z rozpočtu mesta 2015 – 2017	54
9.2.1.1 Detské a športové ihriská na verejných priestranstvách	54
9.2.1.2 Šport na školách a školských zariadeniach.....	55
9.2.1.3 Starostlivosť o objekty vo vlastníctve mesta v správe mestskej príspevkovej organizácie DUMAT.....	56
9.2.2 Dotácie	56
10 DOTAZNÍKOVÉ ŠETRENIE	58
10.1 CIEĽ PRIESKUMU	58
10.2 ŠÍRENIE DOTAZNÍKU	58
10.3 ANALÝZA VÝSLEDKOV PRIESKUMU.....	58
10.3.1 Charakteristika respondentov	58
10.3.2 Rozbor otázok	59
11 NÁVRH NA ROZVOJ ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY NA ZÁKLADE VZÁJOMNEJ SPOLUPRÁCE MIEST	66
ZÁVER	70
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	72
ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK	79
ZOZNAM OBRÁZKOV	81
ZOZNAM TABULIEK	82
ZOZNAM GRAFOV	83
ZOZNAM PRÍLOH	84

ÚVOD

Šport by mal predstavovať dôležitú súčasť života každého človeka. Ľudia na celom svete, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť a farbu pleti, sa venujú tejto voľnočasovej aktivite a to za rôznymi účelmi. Či je už ich hlavným cieľom byť zdravý, udržať si fyzickú kondíciu, zabávať sa alebo súťažiť. Na život človeka pozitívne pôsobí vo viacerých oblastiach života. Účinky jeho pozitívneho vplyvu nepocitujú ľudia len na svojom fyzickom stave, ale zlepšuje aj ich duševný stav. Okrem toho má jeho vykonávanie či nevykonávanie ľuďmi aj rôzne dopady na ekonomiky jednotlivých štátov, ktorých súčasťou sú dopad na zamestnanosť, zdravotníctvo alebo cestovný ruch. Ide o priamo úmerný vzťah, v ktorom platí, že čím väčšie množstvo ľudí sa venuje športovým aktivitám, tým sú dopady športu na ekonomiku daného štátu pozitívnejšie.

Ako už napovedá samotný názov práce, jej predmetom bude športová infraštruktúra a športové aktivity dvoch vybraných miest – Novej Dubnice a Dubnice nad Váhom, a to predovšetkým ich riadenie, rozvoj a správa. Bakalárska práca sa skladá z dvoch základných častí, z teoretickej a praktickej.

Teoretická časť je rozdelená do šiestich kapitol, ktorých cieľom je najmä vymedzenie základných pojmov zo športovej oblasti a podanie prehľadu stratégií a nástrojov, ktoré využívajú Európska únia a Slovenská republika k tomu, aby sa šport stále viac rozvíjal. Ďalšími podstatnými oblasťami, ktorými sa táto časť zaoberá, sú ekonomické dopady športu, organizovanie, riadenie i správa športu na Slovensku a nevynecháva ani legislatívny rámec vzťahujúci sa k športu. Poslednú kapitolu teoretickej časti tvorí financovanie športu, presnejšie jeho zásady a zdroje.

Začiatkom praktickej časti je základná socioekonomická charakteristika Novej Dubnice a Dubnice nad Váhom. Na socioekonomickú charakteristiku miest nadväzuje rozbor súčasnej situácie ich športovísk a športových činností a takisto prehľad finančných prostriedkov, ktoré tieto mestá vynakladajú na oblasť športu. Ďalšia kapitola praktickej časti informuje o realizovanom dotazníkovom šetrení, zameranom na športovú infraštruktúru oboch predmetných miest a interpretuje výsledky tohto šetrenia. Na základe výsledkov prieskumu na záver práca predkladá návrh, ktorého účelom je podporiť rozvoj športovej infraštruktúry a to formou vzájomnej spolupráce medzi oboma mestami.

CIELE A METÓDY SPRACOVANIA PRÁCE

Cieľom tejto práce je dôkladne preskúmať aktuálny stav športovej infraštruktúry a športových aktivít a zistiť požiadavky obyvateľov v mestách Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom. V teoretickej časti je najskôr nevyhnutnosťou vypracovať literárnu rešerš dostupnej odbornej literatúry. Jej úlohou je vytvoriť kritický prehľad momentálnych poznatkov na tému šport, športová infraštruktúra a športové aktivity. Praktická časť je zameraná na momentálny stav športových zariadení a pohybových aktivít v mestách Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom. Z analýzy súčasnej situácie športovej infraštruktúry vyplýva, že problémom je predovšetkým zlý stav technického vybavenia športovísk. Kľúčovou metódou mojej bakalárskej práce bude metóda dedukcia – kvantitatívny výskum. Pre hromadný zber údajov potrebných pre môj výskum využijem dotazníkové šetrenie. Úmyslom je s vynaložením úsilia nadobudnúť v priebehu cca jedného mesiaca odpovede minimálne 120 respondentov, presnejšie obyvateľov Novej Dubnice a Dubnice nad Váhom. Potom získané odpovede rozanalyzovať a zhodnotiť. S použitím vybraných metód spracovania práce je nutné vypracovať potenciálny návrh na rozvoj športovej infraštruktúry a aktivít daných miest, ktorý považujem za hlavný prínos bakalárskej práce. Potrebné je navrhnuť projekt založený na vzájomnej spolupráci dvoch miest, vypracovaný s ohľadom na zistené požiadavky ich obyvateľov. Súčasťou projektu by mali byť aj odporúčanie miesta, kde by ho bolo možné zrealizovať, spôsoby jeho propagácie i prípustné spôsoby financovania jeho výstavby.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV Z OBLASTI ŠPORTU

Šport – patrí k najdiskutovanejším javom spoločnosti nového tisícročia. Jeho význam je umocňovaný svojím nesporným dopadom v troch rovinách, a to sociálnej, ekonomickej i kultúrnej. Šport je stelesnením obdivovaných hodnôt radosti z pohybu, výkonu, zdravia a krásy (Sekot, 2008). Plní zdravotnú aj relaxačnú funkciu, zahŕňa momenty súťaživosti, výkonu, regulovanej ventilácie agresie, príslušnosti ku skupine. Delí sa na relaxačný, vrcholový a výkonnostný (Hobza a Rektořík, 2006). Ako vo svojej knihe vysvetľujú Andreff a Szymanski (2009), šport môže mať aj negatívny vplyv na zdravie človeka a to napríklad v prípadoch, keď túžba vrcholových športovcov po víťazstve je taká veľká, že ich vedie uchýliť sa k užívaniu škodlivých prostriedkov, najmä dopingu. Negatívum športových aktivít autori vidia aj v nehodách, ktoré sú s nimi často spájané.

Telesná kultúra – ide o využívanie pohybových aktivít a telesných cvičení ako základný faktor telesnej prípravy pre životnú prax, optimalizáciu telesného stavu a rozvoj osobnosti. Je to špecifická forma sociálnej kultúrnej činnosti spoločnosti. Premieta sa v nej činnosť sociálnych skupín, organizácií, kolektívov i jednotlivcov, je teda zložkou spôsobu života. Združuje v sebe špecifické činnosti ako telesnú výchovu, šport, turistiku a pohybovú rekreáciu (Novotný, 2000).

Telesná výchova – uskutočňuje sa v priebehu pedagogického procesu. V tomto sa ako hlavný prostriedok využívajú telesné cvičenia, ktoré slúžia k všestrannému zdokonaľovaniu človeka a k rozvoju jeho osobnosti. Hlavným cieľom v telesnej výchove nie je telocvičný výkon, je ale prostriedkom (Hobza a Rektořík, 2006).

Pohybová rekreácia – umožňuje kultiváciu tvorivých síl človeka. Veľký vplyv má na intelektuálny, telesný i sociálny rozvoj osobnosti. Je to rozvíjajúci sa a čínorodý koncept využitia voľného času, harmonické utváranie osobnosti, a taktiež jej rozvoj v somatickej, psychickej i psychosociálnej oblasti. Pritom musí napĺňať predstavy a uspokojovať potreby tých, ktorým je určená – odpočinok, zábavu, vzdelanie (Hobza a Rektořík, 2006).

Športové zariadenie – je objekt, pozemok, vodná plocha, budova alebo ich súbor slúžiaci výhradne alebo prevažne pre prevádzkovanie športu (Zákon o podpore športu, © 2013-2015).

Športové odvetvie – druhy športu, športy. Z dôvodu, že vznikali a vyvíjali sa spravidla samostatne, majú vždy určité špecifické zameranie dané cieľom činnosti, v ktorej súťažia.

Väčšina športových odvetví obsahuje rad často odlišných športových činností, niektoré však obsahujú len jedinú športovú činnosť (Novotný, 2000).

Športový zväz – združuje oddiely telovýchovných jednôt jedného druhu športu. Je prepojený s medzinärodnými športovými organizáciami (Novotný, 2000).

2 PREHLAD STRATÉGIÍ A NÁSTROJOV K ROZVOJU ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ŠPORTOVÝCH AKTIVÍT

Za posledné desaťročia dochádza v oblasti športu k pomerne výrazným zmenám. Ľudia neustále skvalitňujú športovú infraštruktúru vo svojich mestách, ktorá im svojou vybavenosťou poskytne lepšie podmienky pre športovanie, krajší zážitok zo športu a v neposlednom rade im zaistí bezpečnosť pri vykonávaní rôznych športových aktivít. Okrem toho však na svete každým rokom pribúdajú aj nové druhy športov. Šport je čoraz viac súčasťou bežného života ľudí a preto je veľmi podstatné, aby bol jeho rozvoj prepojený s politikou miest, obcí a krajov. Gratton a Henry (2001) uvádzajú, že šport je úzko prepojený aj s ekonomikou, a to priamymi i nepriamymi vzťahmi. Tieto vzťahy sa prejavujú tak, že na jednej strane ekonomika vytvára vhodné podmienky pre šport a šport napomáha rozvoju národnej ekonomiky. Nevyhnutnou súčasťou rozvoja športových aktivít a športovej infraštruktúry je aj Európska únia, ktorá všetkým svojim členským štátom udáva rovnaké podmienky.

2.1 Rozvoj športu v Európskej únii

Šport zamestnáva milióny ľudí po celom svete. Či už sa mu ľudia venujú aktívne alebo ho len sledujú, venuje sa mu väčšina populácie. Jeho úroveň sa postupne zvýšila z amatérskej zábavy na významné odvetvie, ktoré v súčasnosti dosahuje elitnej úrovne (Hoye et al., 2015). Rovnako ako svet, aj milióny Európanov sa venujú športu a rôznym fyzickým aktivitám. Šport je nevyhnutnou súčasťou ich životného štýlu. EÚ podporuje spoluprácu medzi športovými organizáciami a politickými činiteľmi, čím propaguje hodnoty, ktoré sú spojené so športom a taktiež pomáha riešiť výzvy (Sport v EU, 2015).

Hoci šport nebýva v súvislosti s Európskou úniou často spomínaný, v posledných rokoch má nezastupiteľné miesto v oblastiach, ktoré európske dokumenty upravujú. Európska únia sa športu venuje v niekoľkých dokumentoch. Prvým významným dokumentom, ktorý zdôrazňuje sociálnu úlohu športu a jeho vplyv na tvorbu identity, je Amsterdamská zmluva (1997). Nabáda európske orgány, aby začali komunikovať so športovými asociáciami a taktiež sa zaoberá špeciálnymi charakteristikami amatérskeho športu. Tento dokument však nemá právnu záväznosť, ale len odporúčací charakter. Viac ako Amsterdamská zmluva sa športom zaoberá zmluva z Nice (2000), ktorej predchodcom bola Helsinská správa. Zmluva opäť zmiňuje špecifiká športu a jeho základy v rôznych hodnotách. Presadzuje

najmä myšlienku športu „pre všetkých“, tzn. že šport by mal byť prístupný všetkým ľuďom, bez akýchkoľvek výnimiek. Veľkým míľnikom pre šport európskej úrovne bol rok 2007, kedy bola Európskou komisiou predstavená tzv. Biela kniha športu. Ide o politicky jasne formulovaný dokument, ktorý určuje budúci smer aktivít EÚ. Zo stručného prehľadu ponímania športu európskymi orgánmi vyplýva, že šport nie je priestorom samostatný. Nemá vlastné pravidlá, ktoré nech sú akékoľvek, vždy je tu možnosť ospravedlniť ich špecifickosťou športu. Postupom času však šport získava stále väčšiu pozornosť oficiálnych štruktúr EÚ a je vysoko pravdepodobné, že jej právomoci v tejto oblasti budú stále rásť (Evropská unie, © 2015).

2.1.1 Biela kniha o športe

Biela kniha je prvou rozsiahlou iniciatívou v oblasti športu v európskom meradle. Poskytuje strategické pokyny predovšetkým na dvoch úrovniach, a to spoločenskej a hospodárskej. Vymedzuje potreby a špecifiká odvetvia športu, a taktiež potvrdzuje jeho dopad na všetky európske politiky (Bílá kniha o sportu, 2014).

Hrubec (2012) opisuje Bielu knihu ako výsledok konzultácií, ktoré boli vedené s organizáciami pôsobiacimi v oblasti športu (športové federácie a olympijské výbory), ako aj s členskými štátmi a zúčastnenými stranami. Súčasťou konzultačných činností bola aj konzultácia cez internet, zahájená v roku 2009. Komisia obdržala 777 odpovedí.

V tomto dokumente sú taktiež navrhnuté konkrétne opatrenia v rámci akčného plánu, ktorý bol pomenovaný po Pierrovi de Coubertinovi. Spoločenské a hospodárske aspekty športu sú hlavnými bodmi, na ktoré sa akčný plán zameriava. Ide napr. o verejné zdravie, vzdelávanie, dobrovoľnícku činnosť a financovanie športu (Hrubec, 2012).

2.1.2 Programové obdobie 2014 – 2020

Novým programom Európskej únie pre vzdelanie, odbornú prípravu, mládež a šport na obdobie 2014 – 2020 je Erasmus+. Tento program je spustený od januára 2014 a jeho primárnym cieľom je pomáhať mladým ľuďom pri rozvíjaní ich zručností a zvyšovať tým ich šance uplatniť sa na trhu práce. Okrem toho je jeho cieľom aj modernizácia vzdelávania. Erasmus+ disponuje rozpočtom 14,7 miliardy eur a mal by trvať 7 rokov. Viac ako 4 milióny Európanov získajú vďaka tomuto programu jedinečnú možnosť získať a rozšíriť svoju prax o skúsenosti zo zahraničia (Erasmus+, 2015).

Program sa predovšetkým snaží zaistiť prepojenie sveta vzdelania s pracovným trhom, preto je jeho prioritou podpora nadnárodného partnerstva medzi inštitúciami zaoberajúcimi sa vzdelaním a odbornou prípravou. V oblasti športu podporuje projekty, ktoré sa zameriavajú na riešenie nepriaznivých javov, vyskytujúcich sa po celom svete, napr. doping, ovplyvňovanie výsledkov zápasov, rasizmus a násilie (Erasmus+, 2015).

2.2 Rozvoj športu v Slovenskej republike

Faktory, ktoré ovplyvňujú rast športu

Existuje rad faktorov, ktoré ovplyvňujú politický, ekonomický a spoločenský význam športu. Patria medzi ne nasledovné:

- a) Nárast nových druhov športov a pohybových aktivít,
- b) zvyšovanie množstva voľného času,
- c) rôznorodosť a šírka populácie venujúcej sa športu,
- d) zvyšovanie povedomia o športe ako súčasť zdravého životného štýlu,
- e) vznik športovísk a športových zariadení,
- f) nárast jednotlivých foriem sponzoringu v športe,
- g) nárast pracovných miest poskytovaných športom,
- h) globalizácia športu,
- i) šport ako pole pôsobnosti pre podnikateľskú činnosť (Durdová, 2004).

Rozvoj športu v súvislosti s regionálnym rozvojom

V kontexte tvorby regionálnej politiky a tvorby koncepcie regiónov, mikroregiónov a obcí nemôžeme zabúdať na význam infraštruktúry, ktorej jadrom sú zariadenia. Tieto zariadenia umožňujú realizáciu rôznych programov telesnej kultúry. Každý región alebo mikroregión, ktorý už existuje, má spracované svoje plány rozvoja. Pre tento účel je z neho najdôležitejšia časť analýzy, v ktorej sú okrem iných obsiahnuté údaje o: vonkajších vzťahoch, prírodných zdrojoch, demografickej situácii a prognóze, technickej a sociálnej infraštruktúre, majetkovej a rozpočtovej situácii, podnikateľských aktivitách atď. Tento materiál, ktorý je doplnený o špecifické metódy prieskumu v oblasti športu, telovýchovy a komunálnej rekreácie je postačujúci pre syntézu a pre stanovenie koncepcie rozvoja v časti telesná kultúra. Výsledkom môžu byť: Rozvojové bariéry a predpoklady regiónu, Očakávaný rozvoj inves-

tícií a ich krytie, Program stratégie municipálneho rozvoja regiónu, mikroregiónu alebo obce. Voľno-časové investičné zariadenia vytvárajú určitý primárny ekonomický okruh, na ktoré nadväzujú ďalšie ekonomické multiplikačné aktivity. Práve ich analýza a stanovenie ekonomických zákonitostí sa môžu stať novým pohľadom na možnosti rozvoja regiónu. Veľké čiastky, ktoré štát venuje na podporu rozvoja poľnohospodárstva či priemyslu v takých oblastiach, ktoré nie sú vhodné pre tento druh podnikania, môžu byť takto použité do rozvoja infraštruktúry športu (Hobza a Rektořík, 2006).

3 EKONOMICKÉ DOPADY ŠPORTU

Na šport môžeme prihladať nielen ako na príležitosť k vykonávaniu telesnej aktivity či možnosť trávenia svojho voľného času s priateľmi, ale tiež ako na ekonomický faktor. Šport má dopad na ekonomický život a to hneď vo viacerých oblastiach.

Felder et al. (2006) v štúdií Sport a ekonomie v Evrope uvádzajú, že politika v športe nie je schopná zabezpečiť rast ekonomiky a zvýšenie zamestnanosti. Dôvodom je skutočnosť, že v Európe je odvetvie športu ešte stále mimoriadne podceňované. Dopady športu sú pritom veľmi pestré, od priamych až po nepriame. Týkajú sa viacerých oblastí, jednak môžu byť makroekonomické, jednak zdravotne – ekonomické.

3.1 Športová ekonomika

V širšom slova zmysle sa športová ekonomika zaoberá nielen samotnými športovými aktivitami, ale i inými oblasťami, ktoré sú so športom nejako prepojené. Týmito oblasťami sa rozumejú napríklad firmy, ktorých hlavným predmetom činnosti je výstavba športovísk (štadiónov, plaveckých bazénov atď.). Spomenuté firmy je nutné sem zaradiť najmä preto, pretože prijímajú veľkú časť verejných zákaziek na výstavbu a vytvorenie športovísk, ktoré sú k dispozícii verejnosti. Okrem týchto firiem sem môžeme zaradiť i firmy, ktoré vyrábajú športový tovar a športové náradie. Čo sa týka športových aktivít obyvateľov, z nich najviac získavajú divízie mediálnych firiem, ktoré sa venujú výhradne športovej oblasti a sektoru športových tréningov alebo výcvikov (Felder et al., 2006).

3.2 Šport a zamestnanosť v Európe

V prípade, že by sme chceli porovnať súčasnú situáciu zamestnanosti v športe v Európe, bohužiaľ, k dispozícii nie sú žiadne údaje, ktoré by boli zrovnateľné. Ide o to, že nejestvuje žiadna definícia pojmu „šport“, ktorá by bola jednotná a teda všetky čísla, ktoré sú uverejňované, nie je možné bezprostredne vzájomne zrovnávať. Častokrát sú do charakteristiky športu totiž zaradené aj iné činnosti, ktoré s ním súvisia, ako napr. cestovný ruch motivovaný športom. Predpokladá sa, že v budúcnosti bude čoraz viac potreba pracovnej sily v športovej oblasti. Prispejú k tomu predovšetkým neustále zvyšujúci sa záujem ľudí o svoje zdravie a rastúca profesionalizácia v športe. Okrem toho je známe, že šport a činnosti s ním spojené sú veľmi náročné na potrebu pracovnej sily a na prácu. Veľké množstvo ľudí si ako cieľ svojej dovolenky vyberá destináciu, v ktorej sa bude aktívne venovať športovaniu. Aktívne športovanie dovolenkárov má pozitívny vplyv na ubytovací sektor,

gastronomiu, športové školy a športových trénerov. V neposlednom rade má dopad i na dopravu a to tým, že sa zvyšuje dopyt po letoch do vybraného regiónu. Dopad športu na všetky tieto oblasti má pozitívny vplyv na zvyšovanie zamestnanosti. Potrebné je však, aby sa začalo prenikať i do oblastí, ktoré sú z hľadiska zamestnanosti nevyužitú, pokúsiť sa o vytvorenie nových profesií a tým vytvoriť nové účinky na zamestnanosť (Felder et al., 2006).

3.2.1 Práca dobrovoľníkov v športovom odvetví

Okrem veľkého množstva ľudí, ktorí pracujú v športovom odvetví a sú v ňom riadne zamestnaní, tu pracuje i množstvo ľudí, ktorí túto prácu vykonávajú bez nároku na nejaké plnenie. Činia tak preto, že ich táto práca naplňuje. Sú to dobrovoľníci a dobrovoľníčky. Práca dobrovoľníkov môže zahŕňať rôzne druhy činností, napr. týkajúce sa sociálnych služieb, kultúry, vzdelania, susedskej výpomoci alebo práve športu. Pretože dobrovoľníci nie sú v športe oficiálne zamestnaní, nevyskytujú sa teda ani v žiadnych oficiálnych štatistikách trhu práce. Napriek tomu je ich práca nielen v športe nevyhnutná (Felder et al., 2006). V mnohých mestách sa, predovšetkým v minulosti, výstavba športovísk mohla zrealizovať len vďaka práci týchto ľudí.

3.3 Šport a cestovný ruch

Ak porovnáme životné cykly produktov cestovného ruchu zistíme, že cestovný ruch motivovaný športom je na ceste svojho vývoja ešte len na začiatku. Zatiaľ je vyvinutý menej ako rôzne iné špecializované produkty, ktoré cestovný ruch ponúka (Felder et al., 2006). Preto je oblasť cestovného ruchu, ktorá sa týka športu a športových aktivít ľudí, považovaná za veľmi perspektívne sa rozvíjajúcu. Z toho vyplýva, že táto oblasť je pre ekonomiky jednotlivých štátov v Európe veľmi podstatná. Hlavným dôvodom na toto tvrdenie je fakt, že v priebehu času sa preukázala trvalá zmena životného štýlu spotrebiteľov a turistov, ktorá podmienila zmenu ich návykov. Regióny a firmy využívajú cestovný ruch motivovaný športom ako prostriedok na prilákanie väčšieho počtu turistov a nových záujemcov. Tento typ cestovného ruchu im takto pomáha aspoň čiastočne riešiť problém, ktorý sa týka sezónnych výkyvov návštevnosti. Taktiež je nápomocný pri podchyťovaní klientely s mimoriadnou kúpnu silou (Hobza a Dohnal, 2008).

3.3.1 9 dimenzií trávenia voľného času

Svetová obchodná organizácia alebo WTO/IOC rozlíšila na základe medzinárodných výskumov, ktoré previedla v oblasti cestovného ruchu, 9 dimenzií trávenia voľného času. Bližšie rozdelenie uvádza tabuľka:

Tab. 1. 9 dimenzií trávenia voľného času (Hobza a Dohnal, 2008; vlastné spracovanie)

Šport	športové aktivity adrenalinový šport športové akcie
Kultúra	kultúrne udalosti múzeum hudobné akcie kino, divadlo iné akcie
Relax/zábava	dobré jedlo starostlivosť o telo
Spoločenská dimenzia	stretávanie sa s priateľmi stretávanie sa s príbuznými "chodenie na pohárik"
Výkony/participácia	osobný tréning združovanie koníčky
Multimédiá/aktívne	počítače internet
Slnko/pláž	pláž
Open air	hory exkurzia
Multimédiá/pasívne	sledovanie televízie video

Z údajov uvedených v tabuľke vyplýva a je jasné, že ak vezmeme ohľad na cestovný ruch motivovaný športom, podstatný význam má jednak „dimenzia športu“, rovnako tak ale i dimenzia „open air“ (Felder et al., 2006).

3.4 Šport a jeho vplyv na zdravie, starnutie a zdravotníctvo

V dnešnej dobe musia zdravotníctva v európskych štátoch čoraz častejšie riešiť problémy so stále viac starnúcou populáciou. To spôsobuje, že náklady, ktoré musia štáty vynakladať na zdravotnú starostlivosť, neustále rastú. Predpokladá sa, že do roku 2030 bude podiel

Ľudí vo veku nad 65 rokov v EÚ vyšší ako 20%. Je nutné mať pritom na pamäti fakt, že náklady na zdravotnú starostlivosť každej osoby s pribúdajúcim vekom neprestajne rastú. Zdravotné výdaje a tiež výdaje na lieky sú pre šesťdesiatnika niekoľkonásobne vyššie ako výdaje rovnakého typu pre tridsať ročného človeka. Našťastie sa postoj a prístup Ľudí ku svojmu zdraviu rokmi stále zlepšuje. Prístup, ktorý bol založený na farmaceutickom priemysle a bol veľmi silne finančne nákladný, je postupne nahradzovaný iným, novším systémom. Ide o komplexný systém, ktorý obsahuje prevenciu, úpravu chovania a tiež wellness. Pohľad na zdravie sa mení a to tak, že už naň človek nepozera ako na niečo osudné, ale ako na veličinu, ktorú môže sám, aspoň sčasti ovplyvniť. Práve tu sa najviac prejavuje úloha športu. Možno ho ponímať ako nástroj prevencie a rehabilitácie, pomocou ktorých je možné zlepšovať kondíciu a kvalitu života. Pravidelný pohyb pomáha predchádzať množstvu chorôb, ako napr. poruchám srdca a krvného obehu. Ľudia, ktorí sa venujú športu, majú omnoho viac energie, lepší zdravotný stav a pomalšie starnú v porovnaní s Ľudmi, ktorí vôbec nešportujú. Z toho vyplýva, že šport má veľmi priaznivé dopady na zdravie, ktoré je významným ekonomickým faktorom pre znižovanie nákladov v zdravotníctve (Felder et al., 2006).

4 ORGANIZÁCIA, RIADENIE A SPRÁVA ŠPORTU A ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY

4.1 Proces organizovania

Ako vo svojej knihe uvádza Čáslavová (2009), obsahová náplň organizovania spočíva vo zvládnutí určitých čiastkových procesov, ktoré majú nadväzný charakter. Medzi tieto procesy patrí stanovenie a usporiadanie činností, stanovenie a zaistenie racionálnej del'by práce, zoskupenie skôr vymedzených činností, koordinácia ľudí, zdrojov a prevádzaných činností a v neposlednom rade stanovenie a priradenie (delegácia) úloh ľudí. Na jednej strane musí organizovanie brať do úvahy podnikové ciele, popr. plány a čiastkové ciele. Na druhej strane musia organizovanie a organizačné štruktúry vytvoriť prostredie vhodné pre účelné obsadzovanie pracovných úsekov pracovnými silami, priestor pre vedenie pracovníkov a ich kontrolu. Výsledkom procesu organizovania sú organizačné štruktúry.

4.2 Riadenie a správa športu na Slovensku

Organizácia a riadenie športu v Slovenskej republike prebieha v zhode s platným právnym poriadkom a programovými a koncepčnými dokumentmi, ktoré sa venujú úprave oblasti športu. Všetky právomoci, povinnosti a služby realizujú orgány na dvoch základných úrovniach a to na úrovni štátnej správy a na úrovni samosprávy. Rok 1989 bol prelomovým rokom pre slovenský šport. Šport podstúpil výrazné spoločensko-politické zmeny. Hlavnou zásadou týchto zmien bola snaha decentralizovať riadenie procesov v oblasti športu a telesnej kultúry. V marci 1990 vzniklo Slovenské združenie telesnej kultúry (SZTK). Ide o spolkovú organizáciu, ktorá vznikla ako následnícke združenie po ČSZTV (Česko-slovenský zväz telesnej výchovy) a ktorá sa sústavne venuje telovýchove a slovenskému športu (Organizácia a riadenie športu v SR, © 2011).

Riadenie a správa športu na Slovensku v súčasnosti

Šport v Slovenskej republike môžeme v súčasnosti charakterizovať ako spoluprácu medzi vládnymi a mimovládnymi organizáciami a prevod kompetencií na orgány samosprávy. Spolupráca sa uskutočňuje na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni (Slovensko a šport, © 2009).

Hlavné právomoci a zodpovednosti, týkajúce sa telesnej kultúry, sú definované v nasledovných zákonoch:

- a) Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov,
- b) Zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Organizácia a riadenie športu v SR, © 2011).

4.3 Základná organizačná štruktúra športu na Slovensku

Orgány a organizácie, ktoré pôsobia v oblasti telesnej kultúry a športu, členíme na 2 hlavné skupiny:

- 1) Orgány a organizácie, ktoré plnia úlohy na úseku telesnej kultúry:
 - a) orgány štátnej správy,
 - b) samosprávny kraj,
 - c) obec,
 - d) občianske združenia,
 - e) iné právnické osoby a fyzické osoby.
- 2) Orgány štátnej správy na úseku starostlivosti o telesnú kultúru:
 - a) Ministerstvo školstva Slovenskej republiky,
 - b) Ministerstvo obrany Slovenskej republiky,
 - c) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
 - d) Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky,
 - e) Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, 1997).

4.3.1 Orgány štátnej správy

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Ministerstvo školstva zastáva funkciu ústredného orgánu štátnej správy pre starostlivosť štátu o šport. V oblasti športu je základnou úlohou ministerstva najmä činnosť týkajúca sa legislatívy, financovanie a taktiež zosúladovanie subjektov, ktoré v športe pôsobia.

„Ministerstvo školstva

- a) riadi a kontroluje výkon štátnej správy na úseku telesnej kultúry,

- b) vypracúva v súčinnosti so všetkými subjektmi, ktoré plnia úlohy na úseku telesnej kultúry, koncepciu a program rozvoja telesnej kultúry a koordinuje jej uskutočňovanie; utvára právne, vedeckovýskumné, organizačné, ekonomické a zdravotné podmienky na rozvoj telesnej kultúry,
- c) utvára podmienky na rozvoj športu pre všetkých,
- d) určuje na príslušné obdobie hlavné úlohy a projekty konkretizujúce štátny program rozvoja telesnej kultúry,
- e) podporuje činnosť občianskych združení, právnických osôb a fyzických osôb pôsobiacich v oblasti telesnej kultúry,
- f) podporuje športovú aktivitu zdravotne postihnutých občanov,
- g) podporuje činnosť záchranných systémov pôsobiacich v oblasti telesnej kultúry,
- h) zúčastňuje sa na príprave regionálnych a miestnych programov rozvoja telesnej kultúry,
- i) rozhoduje o akreditácii vzdelávacích zariadení a vydáva potvrdenia o akreditácii.“ (Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, 1997)

Ostatné ústredné orgány štátnej správy

„Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vo svojej pôsobnosti zabezpečujú výkonnostný a vrcholový šport v kluboch zriadených ako rozpočtové organizácie a starajú sa o športovú reprezentáciu Slovenskej republiky.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky sa v spolupráci s Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky podieľa na príprave koncepcie a programu rozvoja telesnej kultúry, vrátane celospoločenských a regionálnych programov verejného zdravia zameraných na životný štýl, na zdravú výživu a na prevenciu rizikových faktorov.

- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky v rámci svojej pôsobnosti utvára podmienky na rozvoj telesnej kultúry, najmä zabezpečením potrieb a služieb v oblasti cestovného ruchu a kontrolou obsahu dopingových látok v prípravkoch používaných vo farmakologickej a spotrebiteľskej sieti a vo fitnesscentrách a posilňovniach.“ (Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, 1997)

4.3.2 Samosprávne kraje a obce

Samosprávny kraj rozpracúva program rozvoja športu a taktiež koncepciu rozvoja športu na podmienky kraja. Podporuje aj organizovanie športových podujatí, ktoré majú regionálny, celoštátny alebo medzinárodný význam v kraji. Samosprávny kraj okrem iného podporuje aj prevádzkovanie športovísk v školách, ktorých je zriaďovateľom, vrátane ich výstavby. Podporuje rôzne školské športové súťaže a využívanie športovísk obyvateľstvom aj mimo vyučovacích hodín (Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, 1997).

Obec rozpracúva koncepciu i program rozvoja telesnej kultúry samosprávneho kraja na podmienky obce. V spolupráci s občianskymi združeniami podporuje výstavbu a prevádzkovanie športovej infraštruktúry v obci. V školách, ktorých je zriaďovateľom, podporuje výstavbu a činnosť športovísk, okrem toho v nich však rozvíja aj starostlivosť o telesnú kultúru. Obec pomáha usporadúvať športové podujatia a ostatné športové aktivity v obci (Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, 1997).

4.3.3 Občianske združenia a iné právnické osoby

Svoju aktivitu vyvíjajú na základe svojich záujmov, s ohľadom na osnovu rozvoja športu. Podľa dohody sa občianske združenia a iné právnické osoby spolupodieľajú na zabezpečovaní niektorých úloh telesnej kultúry, ktoré podľa zákona realizujú ústredné orgány štátnej správy (Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, 1997).

4.3.4 Mimovládne športové organizácie

Takýmito subjektmi sú najčastejšie organizačné jednotky alebo regionálne zväzy väčších športových zväzov (Regionálna úroveň, © 2011).

Ústredná záujmová samospráva na Slovensku je tvorená:

- a) Slovenský olympijský výbor,
- b) národné športové zväzy,
- c) iné mimovládne športové organizácie s celoslovenskou pôsobnosťou.

Slovenský olympijský výbor – člen Medzinárodného olympijského výboru. Jeho založenie sa uskutočnilo na ustanovujúcom zasadnutí v roku 1992. Úlohou Slovenského olympijské-

ho výboru je riadiť olympijské hnutie na Slovensku. Podľa Olympijskej charty má oprávnenia národného olympijského výboru. Medzi jeho základné zodpovednosti a právomoci v oblasti športu patrí najmä:

- rozvoj a šírenie ideálov, prostredníctvom čoho prispieva k výchove ľudí,
- zabezpečenie reprezentácie Slovenskej republiky na olympijských hrách,
- vedenie zoznamu športov, ktoré sú uznávané Medzinárodným olympijským výborom,
- stanovenie, akým spôsobom možno využiť olympijskú symboliku športovej reprezentácie na olympijských hrách (Centrálne záujmové samospráva, © 2011).

Národný športový zväz – je občianskym združením. Národný športový zväz bol uznaný za národného predstaviteľa športu Medzinárodným olympijským výborom. Taktiež bol uznaný Medzinárodnou federáciou školského športu. Minimálne 10 národných športových zväzov združuje ako svojich riadnych členov. Okrem toho má najmenej 10 aktívnych športových klubov a minimálne 200 športovcov, ktorí majú preukaz športovca. Národný športový zväz sa stará o výber a prípravu športovcov na reprezentáciu a taktiež sa stará o športové talenty. Najmenej 3 roky pripravuje celoštátnu športovú súťaž. Okrem toho plní všetky úlohy v oblasti boja proti dopingu, povoľuje realizovanie špecializovaných úloh odborníkmi na šport a taktiež zabezpečuje ich výučbu a odbornú prípravu. Svoju činnosť financuje z vlastných príjmov, medzi ktoré patria rôzne členské príspevky, výnos marketingových aktivít, príjmy z predaja vstupeniek, dary a mnohé iné (ŠPORTOVÁ SPOLOČNOSŤ, © 2010).

Iné mimovládne športové organizácie s celoslovenskou pôsobnosťou – patrí sem napr. *Slovenský paralympijský výbor* a *Konfederácia športových zväzov Slovenskej republiky*. Slovenský paralympijský výbor má za úlohu zabezpečovať účasť športovej reprezentácie na paralympijských hrách. Konfederácia športových zväzov Slovenskej republiky v súčasnosti spája 64 športových zväzov. Týmto zväzom poskytuje služby ako napr. správa ekonomiky, personalistiky, lobing vo vládných orgánoch a iné (Centrálne záujmové samospráva, © 2011).

Miestna záujmová samospráva na Slovensku je tvorená:

- a) športové kluby,
- b) miestne, regionálne, okresné, krajské združenia.

Športový klub – právnická osoba, založená na realizáciu športu a na účasť v rôznych športových súťažiach, ktoré sú usporadúvané národným športovým zväzom. Svoju činnosť financuje z vlastným príjmov, ktorými môžu byť členské príspevky, príjmy z prestupov športovcov, granty a iné. Najväčšiu časť registrovaných občianskych združení Slovenskej republiky tvoria práve športové kluby.

Iné združenia – sú založené za účelom zastupovania záujmov občianskych združení a taktiež ľudí v jednotlivých oblastiach športu voči orgánom miestnej a územnej samosprávy (Miestna záujmová samospráva, © 2011).

5 LEGISLATÍVA A PRÁVNÁ ÚPRAVA ŠPORTU

5.1 Konceptia štátnej politiky

Hlavným cieľom Konceptie štátnej politiky v oblasti športu – Slovenský šport 2020, ktorá bola vypracovaná v súlade s Bielou knihou o športe, je pomenovať súčasné problémy v slovenskom športe. Okrem tohto cieľa je popredným cieľom konceptie športu hľadať riešenia napredovania športu, a to za účasti všetkých zapojených športovcov, rodičov, učiteľov, médií a za podpory vlády SR. Pritom si je však nutné uvedomiť, že každá časť tohto celku je rovnocenná a nezastupiteľná. Za to, či sa ľudia venujú športu viac alebo menej, nesú zodpovednosť rovnako rodičia, ako aj učitelia. Konceptia športu má 2 hlavné strategické ciele:

- **Strategický cieľ 1: Zdravá a aktívna spoločnosť** – podpora športu pre všetkých ako odporúčaná forma aktívneho štýlu života verejnosti, predovšetkým detí a mládeže,
- **Strategický cieľ 2: Úspešná reprezentácia Slovenska** – zvýšiť prípravu mladých ľudí, ktorí majú športové nadanie a zvyšovať kvalitu športovej reprezentácie.

Konceptia športu sa zameriava na oblasť športu a zdravia, elitného športu, športu ľudí so zdravotným znevýhodnením, legislatívy, financovania, boja proti dopingu, materiálno-technického zabezpečenia a na ostatné prierezové oblasti športu (Konceptia štátnej politiky v oblasti športu - Slovenský šport 2020, 2013).

5.2 Zákon o organizácii a podpore športu

Predmetom zákona č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je úprava:

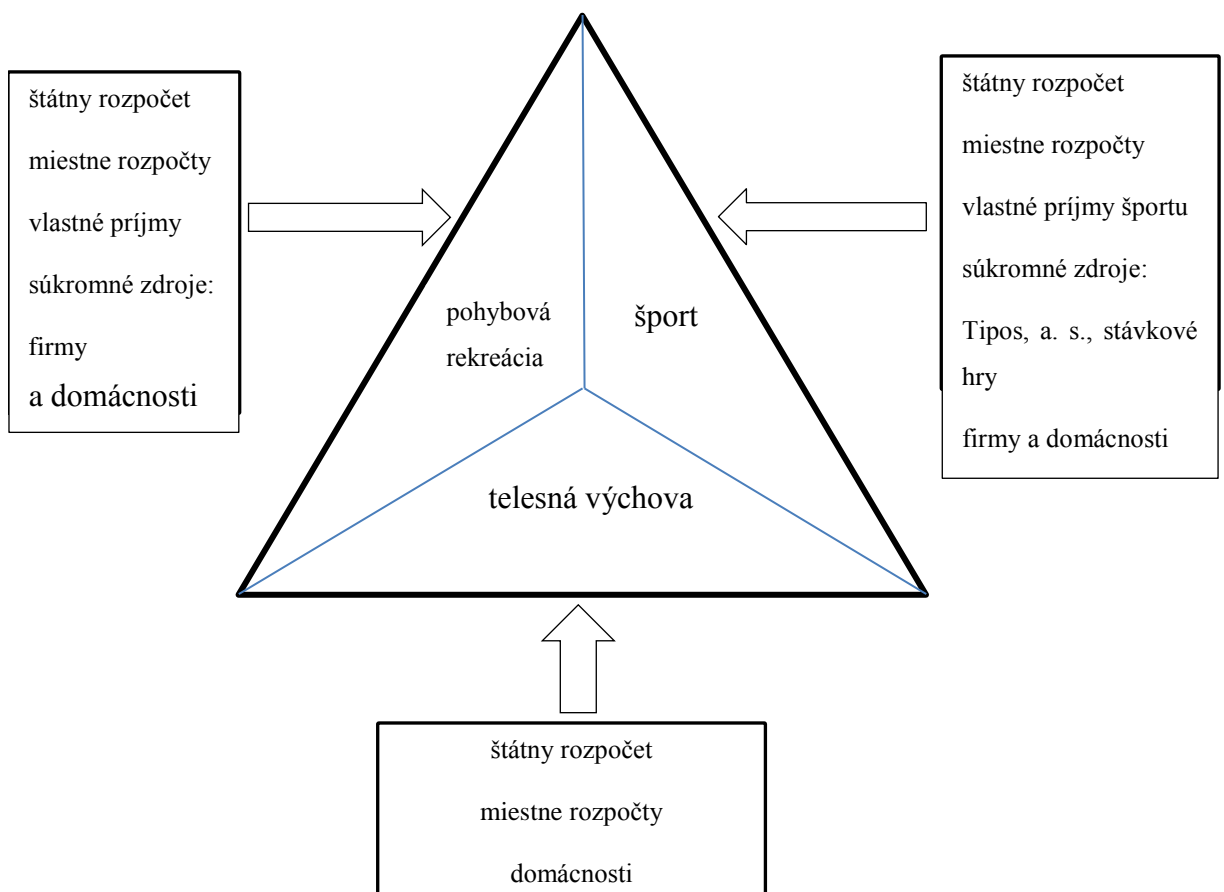
- a) úloh v oblasti štátnej podpory výkonnostného a taktiež vrcholového športu, starostlivosti o športovo nadané deti a športovania mládeže,
- b) organizácie prípravy športovcov na reprezentáciu Slovenskej republiky,
- c) rozhodovania športových konfliktov,
- d) opatrení v protidopingovom boji v športe a pozície Antidopingovej agentúry Slovenskej republiky,
- e) zriadenia a správy informačného systému verejnej správy o športe.

Podľa tohto zákona základné úlohy štátu vykonávajú:

- Vláda Slovenskej republiky
- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
- Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, © 2008).

6 FINANCOVANIE ŠPORTU NA SLOVENSKU

Financie športu pochádzajú z dvoch základných zdrojov, z verejného a zo súkromného sektora. Každé pole zdrojov má svoje vlastné ekonomické opodstatnenie, vo viacerých záležitostiach dochádza k prepletaniu financovania z oboch zdrojov. V tejto súvislosti sa často spomína viacdrojové financovanie telesnej kultúry. Napriek tomu, že všetky zložky športu sú subvenciami z verejných rozpočtov zreteľne podporované, vzhľadom k obľúbenosti športu u ľudí je najväčším zdrojom rozpočet domácností (Hobza a Reškořík, 2006). Princíp viacdrojového financovania telesnej kultúry možno zjednodušene znázorniť obr. 1.

Obr. 1. Viacdrojové financovanie športu (Hobza a Reškořík, 2006; upravené autorkou)

Financovanie športu na Slovensku závisí predovšetkým od úrovne danej športovej aktivity a v neposlednom rade aj od jej významu pre obyvateľov. Rozlišujeme dve základné formy financovania, priamu a nepriamu. Pri priamej forme je šport financovaný najmä športujúcimi občanmi, obcami a samosprávnymi krajinami. Ide o financovanie športu zväčša na rekre-

ačnej úrovni. Nepriama metóda sa týka štátnej športovej reprezentácie. Šport je pri nej podporovaný z verejných zdrojov. Každoročne štát prispieva na rozvoj športu celkovo približne sumou cca 33 mil. EUR (Slovensko a šport, © 2009).

6.1 Zásady financovania športu

Financovanie športu sa musí riadiť určitými zásadami, podobne ako všetky ostatné ekonomické činnosti. Na základe týchto zásad sa napr. rozdeľujú dotácie a kontroluje sa objektivita rozdeľovania. Medzi najdôležitejšie zásady, ktoré sa týkajú financií v športe sú:

- **Efektívnosť** – jednou z mnohých priorít, ktoré by mal mať štát ohľadne športu je dbanie o to, aby prebehla súťaž medzi poberateľmi dotácie. Najskôr by sa mali dotovať projekty, ktoré sú určené pre podporu športu mládeže, organizovania podujatí a súťaží. Predovšetkým by mali dotácie dostávať také subjekty, ktoré poskytujú čo najväčší prínos za čo najnižšie náklady. Týmto by sa efektívnosť dotácií niekoľkonásobne znásobila (Rybár, 2009).
- **Transparentnosť** – výška dotácie a taktiež proces, prostredníctvom ktorého sa ku konečnej čiastke prišlo, by mali byť dostupné verejnosti. Kritériá dotácie majú byť na jednej strane ľahko pozorovateľné, tzn. objektívne ako napr. výsledky v športe, počet divákov, počet športujúcich detí v určitej organizácii. Na strane druhej môžu byť také, ktoré sa nedajú zmerať objektívnymi premennými, napr. popularita športu v regióne, etický a športový prínos, spoľahlivosť prijímateľa dotácie (Rybár, 2009).
- **Adresnosť** – podľa tejto zásady by štát nemal dávať peniaze cielene na určité subjekty, ale na sledované ciele týchto subjektov. Ide teda o to, že od reprezentácie sa očakáva, že bude dosahovať čo najlepšie výsledky, že športové zväzy majú organizovať športové súťaže a v športových areáloch sa má aktívne športovať. Len v prípade, že organizácia dokáže ciele splniť, dostane peniaze. Z dôvodu, že konkrétne ciele sa sledujú ľahšie, štát by mal plnohodnotnejšie sledovať plnenie svojich zámerov (Rybár, 2009).
- **Kontrola** – s istotou možno určiť, že efektívnosť dotácie sa zvýši po zavedení súťaže. V prípade, kedy nebude možné určiť dotáciu súťažou, má ministerstvo povinnosť zabezpečiť audit štátom financovaných projektov a zverejňovať rozpočet na príslušnej internetovej stránke (Rybár, 2009).
- **Efektívny manažment** – je nutnosťou, aby celé financovanie hladko prebiehalo a nedochádzalo k omeškaniu platieb. Pre zrýchlenie rozhodovania by sa mal pre

ministerstvo vypracovať harmonogram činností na každý rok. Informácie o výpočtoch pre každého žiadateľa treba pripraviť ešte pred tým, než sa uzavrie štátny rozpočet a zmluvy o financovaní uzatvárať v čo najkratšom čase, aby bolo možné odosielať platby niekoľko dní po uzákonení štátneho rozpočtu (Rybár, 2009).

6.2 Zdroje financovania

Medzi základné zdroje financovania telesnej kultúry na Slovensku patria najmä:

- a) prostriedky štátneho rozpočtu – minimálne vo výške 0,5% jeho ročného objemu alebo prostriedky štátneho rozpočtu, ktoré ustanovuje osobitný zákon o podpore športu štátom,
- b) výnos z lotérií a hier im podobných,
- c) príjmy z reklám,
- d) peňažné prostriedky, ktoré pramenia z darov,
- e) prostriedky občianskych združení pôsobiacich v športovej oblasti,
- f) prostriedky z úverov právnických osôb,
- g) financie samosprávnych krajov a obcí (Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, 1997).

6.2.1 Financovanie športu z verejných zdrojov

To, že telesná kultúra vykazuje veľký podiel externalít, je všeobecne známe a uznávané. Tieto externality môžu byť ako pozitívne, tak i negatívne. V športe však prevláda úroveň pozitívnych, nad tými negatívnymi – tento fenomén je celospoločensky akceptovaný. Z tohto dôvodu je produkcia produktov a služieb športu v podmienkach čistej trhovej ekonomiky nedostatočná. Táto produkcia je preto podporovaná formou priamej finančnej podpory z verejných prostriedkov a štátneho rozpočtu. Okrem toho by mala byť táto podpora taktiež založená na ochote určitého subjektu poskytnúť službu, ktorá prináša prospech verejnosti. Financovanie telesnej kultúry z verejných prostriedkov územných celkov a štátneho rozpočtu zahŕňa:

- dotácie zo štátneho rozpočtu,
- dotácie z miestnych rozpočtov,
- financovanie školskej telesnej výchovy (Hobza a Rektorič, 2006).

Dotácie

Dotácie v oblasti športu môžu byť poskytnuté žiadateľovi za účelom zabezpečenia športovej reprezentácie, zabezpečenia športovania detí. Okrem toho sú poskytnuté na starostlivosť o športové talenty, zabezpečenie športovania mládeže, zabezpečenie organizovania rôznych športových súťaží a podujatí, výstavbu, rekonštrukciu športovej infraštruktúry a tiež modernizáciu zariadení, ktoré sú určené na športovanie, vzdelávanie v oblasti športu a iné. Dotácie môžu byť poskytnuté žiadateľovi na základe zmluvy medzi ním a ministerstvom (Štátne dotácie v oblasti športu, © 2010).

Dotácie zo štátneho rozpočtu

Sekcia štátnej starostlivosti o šport Ministerstva školstva SR, prostredníctvom ktorej sú poskytované dotácie, vypracováva kritériá. Dotácie sú poskytované s uplatnením týchto kritérií, na princípe rozpočtovania. Kritériá zohľadňujú prínos konkrétnych projektov a aj prínos konkrétnych športových odvetví pre celú spoločnosť (Slovensko a šport, © 2009).

Tab. 2. Rozdelenie finančných prostriedkov na šport od Ministerstva školstva (MŠVVaŠ SR, 2015)

Podprogram	Schválený rozpočet za rok (v EUR)		
	2013	2014	2015
<i>Šport na školách a rekreačný šport</i>	1 500 000	800 000	600 000
<i>Štátna športová reprezentácia a rozvoj športových odvetví</i>	17 870 806	19 881 433	22 936 398
<i>Športovo talentovaná mládež</i>	8 450 000	6 000 000	6 700 000
<i>Materiálne technický rozvoj športu</i>	1 000 000	800 000	800 000
<i>UV – SR - Futbalové štadióny</i>	0	4 500 000	4 500 000
<i>Koordinácia projektov a prierezové činnosti</i>	200 000	100 000	216 035
<i>Tovary a ďalšie služby</i>	50 000	46 000	46 000
<i>SPOLU Sekcia štátnej starostlivosti o šport a mládež</i>	29 070 806	40 127 433	44 798 433

Dotácie z miestnych rozpočtov

Kraje

Podľa Durdové (2004) sú ako orgány zastupiteľstva v krajoch zriadené výbory pre výchovu, vzdelávanie a zamestnanosť. Práve v ich kompetencii je okrem iného poskytovanie dotácií v oblasti mládeže, športu a telovýchovy. O poskytnutí dotácie občianskym združeniam (pôsobiacim v športe a telovýchove) na jeden kal. rok, rozhoduje Rada kraja.

Mestá a obce

Podpora športu zo strany obcí existuje vo všetkých vyspelých štátoch. Táto podpora sa líši len formami, v akých sa uplatňuje.

Rozpočty miest a obcí sa riadia vyhláškami, ktoré musí schváliť zastupiteľstvo. Rozpočet obce sa môže stať významným finančným zdrojom peňažných prostriedkov pre športové organizácie, ktoré pôsobia na území obce (Durdová, 2004).

Miestne akčné skupiny (MAS)

MAS sa taktiež zapájajú do rozvoja športu a je nutné ich spomenúť i pri financovaní športu. MAS predstavuje partnerstvo zástupcov verejného, súkromného a tiež občianskeho sektoru, ktoré má vplyv a pracuje na kompaktnom a súdržnom území. MAS, ktorá združuje vyhovujúci počet skúsených ľudí a inštitúcií si musí spracovať stratégiu rozvoja. Následne túto stratégiu aj realizuje na základe princípov prístupu LEADER (Čo je MAS, c 2008).

Prístup LEADER je v súčasnosti začlenený do politiky rozvoja vidieka EÚ nie ako samostatný program, ale ako súčasť národných programov rozvoja vidieka. Prvýkrát bol spustený ako iniciatíva Spoločenstva, ktorá bola financovaná zo štrukturálnych fondov EÚ. Jej hlavným cieľom bolo zlepšenie rozvojového potenciálu vidieckych oblastí a to na základe miestnej iniciatívy a zručností. LEADER predstavuje v oblasti rozvoja vidieka prvý experiment obrovského významu, ktorý je založený na princípe zdola – nahor. Do rozhodovania vo veľkej miere zapája i miestne komunity, k dispozícii im dáva balík financií a okrem toho i pomerne voľnú ruku pri rozhodovaní o ich využití (História prístupu LEADER, c 2008).

6.2.2 Financovanie športu zo súkromných zdrojov

Z údajov, ktoré charakterizujú financovanie športu zo súkromných zdrojov vyplýva, že vedúce postavenie majú výdaje domácností. Ďalším veľmi významným súkromným fi-

nančným zdrojom je podiel z výťažku stávkových hier. Na Slovensku aj v Českej republike existuje niekoľko stoviek prevádzkovateľov hazardných hier a lotérií. Podmienky tohto podnikania upravuje slovenská legislatíva samostatným zákonom. Vzhľadom k tomu, že postupne dochádza k veľkému rozšíreniu hazardných hier v SR, stali sa tieto významným zdrojom pre neziskový sektor (Hobza a Rektořík, 2006).

6.2.3 Financovanie športu z iných zdrojov

Sponzoring

Sponzorovanie hrá úlohu významného špecifického prostriedku, ktorý slúži na zabezpečenie dostatočného množstva finančných zdrojov, slúžiacich k realizácii najmä vedeckých, kultúrnych a ďalších aktivít v rozmanitých oblastiach života ľudí. Výnimkou v tomto smere nie sú ani telovýchovné, športové a turistické organizácie, spolky a kluby, ktoré sa z dôvodu svojej širokej a mnohotvárnej činnosti snažia o získanie financií na ňu (Čáslavová, 2009). Durdová (2004) uvádza, že sponzoring sa pohybuje na hranici reklamy a daru a nemôžeme ho chápať ako právny vzťah medzi subjektom, ktorý príspevok poskytuje a subjektom, ktorý takýto príspevok prijíma.

Formy sponzorovania v športe môžu byť:

- sponzorovanie jednotlivých športovcov,
- sponzorovanie športových tímov,
- sponzorovanie športových klubov,
- sponzorovanie športových akcií,
- sponzorovanie ligových súťaží (Čáslavová, 2009).

Dary

Novotný (2000) člení formu darov na peňažnú a nepeňažnú. Dary sú poskytované z rôznych zdrojov. Poskytnúť ich môžu napr. členovia alebo priaznivci športu, ale aj nadačné fondy a nadácie.

Crowdfunding

Crowdfunding predstavuje nové alternatívne formy financovania a je príležitosťou na preklenutie finančných medzier pre inovatívne projekty. Crowdfundingové kampane fungujú tak, že sa zozbierajú menšie individuálne príspevky, ale od veľkého počtu osôb a to najviac prostredníctvom internetu. Tieto formy financovania spájajú priamou cestou ľudí, ktorí majú k dispozícii finančné prostriedky a aj vôľu tieto peniaze požičať alebo investovať

s ľudmi, ktorí peniaze potrebujú na financovanie projektu. Musí však ísť o konkrétny projekt. Prostredníctvom crowdfundingu možno financovať projekty akéhokoľvek druhu, či už ide o umelecké diela, verejné projekty, inovácie alebo podnikateľské zámery. Na prezentáciu jednotlivých projektov slúžia internetové crowdfundingové platformy (CROWDFUNDING - KEĎ POTREBUJETE PENIAZE PRE BIZNIS, ©2000-2016).

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

7 ZÁKLADNÁ SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MIEST NOVÁ DUBNICA A DUBNICA NAD VÁHOM

Socioekonomická charakteristika mesta ako takého, sa zaoberá najmä sociálnym a ekonomickým vývojom, predovšetkým v oblasti ľudských zdrojov, životného prostredia a ekonomiky. Úroveň pripravenosti územia mesta na podnikanie, ale i kapacita a najmä kvalita pracovnej sily, tvoria základné kritériá, podľa ktorých sa investori rozhodujú, v ktorom meste umiestnia svoje investície (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom na obdobie 2007-2013, 2007).

7.1 Nová Dubnica

Vznik mesta úzko súvisí s rozvojom strojárskych závodov v Dubnici nad Váhom. S postupným rozširovaním sa týchto závodov, prirodzene stúpaj aj počet zamestnancov, ktorí v nich pracovali. Vtedajšie ubytovacie kapacity však neboli postačujúce, preto sa neďaleko Dubnice nad Váhom, doslova „na zelenej lúke“, vybudovalo sídlisko (Dreisig, 2015). V roku 1951 sa začalo s budovaním mesta, podľa návrhu známeho českého architekta Jiřího Krohu. Prvýkrát bola Nová Dubnica osídlená občanmi o dva roky neskôr, v roku 1953. Ako samostatná obec vznikla v roku 1957, avšak štatút mesta dostala až v roku 1960 (História mesta, 2016). Mesto Nová Dubnica má podlhovastý tvar a jeho rozloha je 11,27 km². Počet všetkých obyvateľov v meste k 01.01.2016 je 11 163, z toho 5 378 mužov a 5 785 žien, z čoho vyplýva, že v meste ženy mierne prevažujú mužov, čo sa počtu týka (Oficiálne stránky mesta Nová Dubnica, 2016). Katastrálne územie Novej Dubnice leží na strednom Považí. Severozápadnú hranicu územia mesta tvoria Biele Karpaty, zatiaľ čo juhovýchodnú hranicu vytvárajú Strážovské vrchy. Medzi týmito dvoma prirodzenými hranicami sa nachádza Ilavská kotlina, ktorú v strede rozdeľuje údolie najdlhšej rieky Slovenska, Váhu (Kvasnička, 2007).

Z administratívneho hľadiska členenia Slovenska je súčasťou Trenčianskeho kraja a okresu Ilava (Súčasnosť, 2016). Do roku 1968 ekonomicky aktívne obyvateľstvo zamestnanie našlo predovšetkým v Závodoch ťažkého strojárstva (ZTS). Z dôvodu zlepšenia celkovej ekonomickej prosperity a taktiež kvôli rozvoju Novej Dubnice, sa v roku 1969 začalo z najväčšou investičnou akciou – výstavba Elektrotechnického výskumného ústavu EVÚ. Výsledkom bolo nielen vytvorenie nových pracovných miest pre ľudí z Novej Dubnice a širokého okolia, ale aj ďalší rozvoj mesta. Pokračovateľom tejto výskumnej vývojovej

tradície v elektronike v súčasnosti je akciová spoločnosť EVPÚ Elektrotechnický výskumný a projektový ústav. Ku stabilite zamestnanosti prispievajú aj menšie firmy, ktoré pôsobia v oblasti stavebníctva a výroby nábytku. Zámerom mesta Nová Dubnica je aj v budúcnosti podporovať vytváranie nových priemyselno-podnikateľských zón (Kvasnička, 2007). Hoci v Novej Dubnici nepremáva MHD, má prijateľné dopravné napojenie a to najmä kvôli svojej výbornej geografickej polohe. Premiestňovanie obyvateľstva zabezpečuje pomerne hustá premávka medzimestskej autobusovej dopravy v tomto regióne. Diaľnica D1 Bratislava – Žilina – Košice prechádza neďaleko mesta a napojiť sa na ňu dá prostredníctvom diaľničného privádzača, ktorý z mesta vedie. Železničná trať cez Novú Dubnicu neprechádza, avšak pre jej obyvateľov je k dispozícii železničná stanica v Trenčianskej Teplej, ktorá sa nachádza len približne 2 km od Novej Dubnice a ktorá predstavuje významný železničný uzol (Dreisig, 2015).

7.2 Dubnica nad Váhom

Rok 1193 je rok, z ktorého pochádza prvá písomná zmienka o Dubnici nad Váhom. V tejto listine je Dubnica spomenutá ako majetok, ktorý dedične užívali dvaja bratia, Vratislav a Piskin. O viac ako dvesto rokov neskôr, v roku 1439, je už obec predstavovaná ako majetok trenčianskeho hradného panstva, ktorým zostalo do konca feudalizmu. Až koncom 16. storočia prevzal zálohu trenčianskeho panstva, ktorého súčasťou bola aj Dubnica, gróf Štefan Illesházy (Vznik mesta, © 2001-2016). V roku 1848 sa Dubnica stala prvým zo štyroch stredísk okresu Ilava, ktorý neskôr nahradil obvod Trenčianskej župy. Po uskutočnení prvého moderného sčítania ľudu na Slovensku v roku 1869, žilo v Dubnici 1683 obyvateľov (Dubnica v rokoch 1848 - 1938, © 2001-2016). Dňa 8. júna 1960 bol obci Dubnica nad Váhom priznaný štatút mesta (Mesto zo zákona, © 2001-2016). Mesto, ktoré je dnes jedným z najväčších miest stredného Považia, zaberá plochu 4 914 ha. Leží v Ilavskej kotline a z geografického hľadiska patrí Dubnica nad Váhom k Západným Karpatom. Rozprestiera sa na ľavej strane Váhu (Bystrický a Rogul'ová, 2010). Počet obyvateľov Dubnice nad Váhom k 01.01.2016 bol 24 140, z toho 11 868 mužov a 12 272 žien. Dubnica nad Váhom je stredne veľké mesto, ktoré má priemyselný charakter. Rozvoj mesta bol kedysi spätý so Závodmi ťažkého strojárstva (ZTS) a so Závodmi všeobecného strojárstva (ZVS), ktoré tu boli situované. Úroveň výroby v týchto podnikoch podmieňovala už spomínaný rozvoj mesta vo všetkých jeho oblastiach, od demografického vývoja, cez šport až po samotný

rozvoj infraštruktúry (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom na obdobie 2007-2013, 2007).

Na konci roka 1989 došlo v Dubnici k oživeniu verejného života. Celým svojím verejným životom sa mesto zapojilo do premien spoločnosti. Veľmi nepriaznivý vplyv na Dubnicu však mala predovšetkým premena zbrojárskej výroby v ZTS ako v strategickom priemyselnom podniku Dubnice. Dôležité spoločenské, politické i hospodárske zmeny sa začali uskutočňovať od roku 1990. Vznikali nové skupiny obyvateľstva a tiež dochádzalo k úprave vlastníckych vzťahov. Napr. z pôvodnej Stavoindustry sa vytvorili firmy Stavomac a Premac, spoločnosti s. r. o., firma JAMP na výrobu strojárenských zariadení a na stavebné práce TAKOS, spol. s r. o. Dubnica zmenila svoju tvár aj v odvetví obchodu a služieb. Napr. Dom služieb prebrala firma FIX. Celá oblasť mesta bola navrhnutá do privatizácie, za ktorej účelom bola zriadená komisia podnikateľskej činnosti (Bystrický a Roguľová, 2010). V súčasnosti je oporným múrom priemyslu Dubnice najmä elektrotechnický priemysel, ktorý je zastúpený mnohými veľkými spoločnosťami, pôsobiacimi predovšetkým v automobilovej výrobe (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom na obdobie 2007-2013, 2007). Čo sa týka cestnej dopravy, mesto Dubnica nad Váhom leží priamo na štátnej ceste I/61 Bratislava – Trenčín – Žilina. Na diaľnicu D1 Bratislava – Žilina sa môžu vodiči z Dubnice nad Váhom napojiť diaľničným privádzačom, ktorý vedie v smere na obec Horné Srieň. MHD, rovnako ako v Novej Dubnici, ani v tomto meste žiaľ nepremáva. Občania môžu na prepravu do zamestnania využiť prímestskú autobusovú dopravu SAD. Na rozdiel od Novej Dubnice, mestom Dubnica nad Váhom prechádza železničná trať Bratislava – Žilina – Košice, ktorá patrí medzi hlavné železničné ťahy na Slovensku (Doprava, © 2001-2016).

8 ANALÝZA SÚČASNEJ SITUÁCIE ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ŠPORTOVÝCH AKTIVÍT V MESTÁCH NOVÁ DUBNICA A DUBNICA NAD VÁHOM

Mojím zámerom v tejto kapitole je podať prehľad o športoviskách a o športových aktivitách občanov v mestách Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom. Taktiež sa zameriam na podrobnejšiu charakteristiku jednotlivých športových objektov.

8.1 Šport v Novej Dubnici

Šport a postupná výstavba „športového pásma“ patrili v Novej Dubnici od začiatku medzi najdôležitejšie zámery, ktoré mal prvý Mestský úrad, vtedy ešte nazývaný ako Miestny národný výbor. Športové pásmo sa podľa prvotných úmyslov malo začať stavať svojpomocne – dobrovoľnými brigádami. Predpokladom, že všetky plány, ktoré sa týkali športovania, sa začnú aj realizovať, bol vznik telovýchovnej jednoty, ktorá vznikla v roku 1956 pod názvom TJ Tatran. Postupne začalo dochádzať k plneniu vytýčených cieľov a v meste sa v priebehu niekoľkých rokov vybuďovali vhodné podmienky pre šport a činnosť športových krúžkov. Revolučné zmeny po roku 1989 však priviedli aj novodubnický šport do neľahkých dní. Športové oddiely a športoviská stratili svoje materiálne, ale najmä finančné zázemie a nikto nevedel, aké bude ich fungovanie v budúcnosti (Kvasnička, 2007).

Dnes Nová Dubnica ponúka dostatočný priestor a rozličné možnosti pre športu chtivých obyvateľov. Miesto na športové vyžitie nájdú športovní nadšenci na športoviskách, ktoré sú určené súťažnému aj kondičnému športu (Súčasnosc', 2016). Na svoje si prídu športovci snád' všetkých vekových kategórií, od detí až po seniorov. Činných je tu 10 športových klubov. Počas roka sa v meste uskutočňuje množstvo športových podujatí viacerých druhov, kde si zašportujú nielen aktívni športovci, ale i tí rekreační. Veľkej popularite u mladých sa tešia najmä medziškolské súťaže.

8.1.1 Športová infraštruktúra

Nová Dubnica ponúka svojim obyvateľom primerané možnosti pre výkon športových aktivít. V meste sa nachádza hned' niekoľko športovísk, ktoré môžu obyvatelia navštíviť. K dispozícii sú im tenisové kurty, futbalové ihrisko, areál minigolfu a ľuďom, ktorí majú v oblúbe plávanie, slúži krytá plaváreň. Často využívaná je celoročne otvorená športová

hala, ale aj futbalový areál štadióna. Najnovším športoviskom v Novej Dubnici je futbalové minihriško s umelým trávnikom (Šport, © 2014).

Stav týchto športových objektov v meste sa s každým ďalším rokom zlepšuje a skvalitňujú sa ich podmienky pre šport, avšak len veľmi miernym tempom. Hoci sa mesto snaží poskytnúť finančné prostriedky na rozvoj športovej infraštruktúry a športových aktivít obyvateľov, rozpočet je veľmi nízky na to, aby bol postačujúci na rekonštrukciu športovísk.

Príležitosti na športové aktivity majú v meste deti a mládež vo väčšej miere ako dospelí. Dôvodom je skutočnosť, že v meste sa nachádza 5 škôl – 1 materská, 3 základné a 1 stredná škola. Ich súčasťou sú aj športové a relaxačné areály, na ktorých žiaci trávia hodiny telesnej výchovy alebo záujmové krúžky so zameraním na šport v popoludňajších hodinách. Okrem už spomenutých piatich škôl fungujú v meste 2 základné umelecké školy, ktoré majú vo svojej ponuke aktivít nielen umelecké – výtvarné či hudobné, ale i napr. tanečné. Pri nich môžu deti rozvíjať svoj talent a pravidelne sa tak hravou formou venovať pohybu, ktorý prospieva ich vývoju a zdraviu. Oblúbeným miestom detí, kde môžu tráviť svoj čas mimo vyučovania, je aj Centrum voľného času. Ide o školské zariadenie, ktoré taktiež ponúka širokú škálu pohybových krúžkov pre deti.

Doposiaľ v meste existuje 14 detských ihrísk, ktoré mesto pravidelne udržiava a zabezpečuje ich revitalizáciu. V roku 2016 má Nová Dubnica v pláne doplniť tieto detské ihriská piatimi novými certifikovanými prvkami (Programová štruktúra na roky 2016 - 2018, 2015).

Sekot (2008) charakterizuje šport ako hnutie príležitostí dostupných všetkým ľuďom a to bez ohľadu na ich vek, pohlavie, finančnú situáciu či etnikum. Idea je teda tá, že šport by mal byť prístupný všetkým ľuďom bez toho, aby pociťovali medzi sebou rozdiely. Nie vždy je však táto myšlienka realitou. Mestá nemajú dostatočné množstvo finančných prostriedkov na to, aby vytvorili vhodné podmienky pre športovanie zdravotne ťažko postihnutých - ZŤP. Výnimkou nie je ani mesto Nová Dubnica. Športoviská nie sú pre týchto ľudí vybavené bezbariérovým vybavením a v súčasnosti nie sú ani prostriedky na jeho obstaranie.

8.1.1.1 Športoviská vo vlastníctve mesta

Športový štadión

Novotný (2011) definuje štadión ako zariadenie, ktoré sa považuje za vonkajšiu stavbu a ktoré je určené na jeden alebo viac účelov.

Výstavba štadiónu v Novej Dubnici sa začala už pred viac ako päťdesiatimi rokmi, v roku 1961. Súčasťou športového štadiónu malo byť futbalové ihrisko, atletická dráha a taktiež ľahkoatletické doskočiská. Práce na výstavbe štadióna boli však viackrát prerušené, pričom posledná etapa výstavby začala až o šesť rokov neskôr ako začiatok celej výstavby. Na športovom štadióne sa nachádza tribúna pre 500 divákov. Zrealizovaná bola aj výstavba šatní (História klubu, © 2012).

Futbalový areál štadióna je plochou najväčším športoviskom v Novej Dubnici. Na šport ponúka veľké trávnaté ihrisko so štandardnými rozmermi 105 x 68 metrov. Futbalové ihrisko sa dnes využíva najmä na tréningy a zápasy Mestského futbalového klubu Nová Dubnica.

Futbalové miniihrisko s umelou trávou je najnovším športovým objektom. Toto ihrisko je využívané takmer non – stop, predovšetkým Mestskou ligou malého futbalu. V zime funguje 10 hodín každý deň, v lete od rána do večera (Nová Dubnica, ©1997-2016). Nájomné za miniihrisko je bez použitia osvetlenia 12,- €/hod. a s osvetlením 15,- €/hod. (Zásady hospodárenia s majetkom Mesta Nová Dubnica, 2013).

Atletickú dráhu štadióna využívajú najmä priaznivci joggingu (Súčasnosť, 2016).

Športová hala

Vlastníkom športovej haly je mesto Nová Dubnica. Budova športovej haly je spojená s krytým bazénom a nachádza sa v blízkosti ZŠ Janka Kráľa. Kedysi patrila k telovýchovným objektom školy, v ktorých sa konali nácviky spartakiád (História vzniku školy, b.r.). Obyvatelia, ale i návštevníci mesta ju môžu navštíviť kedykoľvek v priebehu roka. Športová hala je totiž v prevádzke celoročne, bez ohľadu na ročné obdobie. Hala je v súčasnosti využívaná na rôzne účely. Slúži základným školám v meste a vytvára ideálne podmienky na športové vyžitie žiakov. Okrem toho ju využíva Centrum voľného času na športové aktivity detí, ale i športové kluby na území mesta. Často sa v nej hráva hádzaná, tenis, basketbal, halový futbal, ale usporadúvajú sa v nej aj rôzne športové súťaže pre seniorov.

Výška za nájom športovej haly je rôzna a závisí od toho, či ju využívajú organizácie a kluby z mesta Nová Dubnica alebo z iných okolitých miest. Napr. nájom pre športové organizácie mesta Nová Dubnica je vo výške 17,- €/hod. a pre organizácie mimo Novej Dubnice je to 20,- €/hod. Deti do 15 rokov a dorastenci využívajú športovú halu bezplatne (Zásady hospodárenia s majetkom Mesta Nová Dubnica, 2013).

Krytá plaváreň

Krytá plaváreň je taktiež majetkom mesta. V prevádzke je už mnoho rokov, pričom prvú väčšiu rekonštrukciu podstúpila v roku 1996. Oprava stála v tej dobe 1,6 milióna korún (Kvasnička, 2007).

Od tej doby bolo na plavárni uskutočnených viacero menších rekonštrukcií a renovácií, napr. opláštenie budovy a izolácia. Zatiaľ poslednou bola výmena okien, ktorá prebehla v roku 2015. V súčasnosti je krytá plaváreň v Novej Dubnici v plnej prevádzke a komplexne zrekonštruovaná. Návštevníkom poskytuje výborné podmienky na plávanie, keďže teplota vody dosahuje v priemere 28°C. Plaváreň však nefunguje celoročne, čo je veľká škoda najmä preto, že v Novej Dubnici sa nenachádza letné kúpalisko. Otvorená je len počas zimnej sezóny, od októbra do apríla.

Otváracie hodiny plavárne pre verejnosť sú každý pracovný deň popoludní a večer, v čase 16:00 – 21:00 hod. V dopoludňajších hodinách je plaváreň pre verejnosť zatvorená. Dôvodom je skutočnosť, že vtedy na nej prebiehajú plavecké výcviky žiakov zo základných a materských škôl a to nielen z Novej Dubnice, ale i z okolitých miest. Cez víkendy je otvorená vždy od 13:00 do 18:00 hod. Cena vstupného je stanovená v takej výške, aby si návštevu plavárne mohol dovoliť takmer každý. Vstup je na 2 hodiny a dospelí zaň zaplatia 2,-€, študenti 1,50€, deti a seniori 1,-€ (KRYTÁ PLAVÁREŇ, 2016).

8.1.1.2 Športoviská v súkromnom vlastníctve

Okrem športovísk vo vlastníctve mesta sa v Novej Dubnici nachádza aj niekoľko takých, ktoré sú v súkromnom vlastníctve osôb. Tieto osoby ich prevádzkujú s cieľom podnikat' a teda dosiahnuť zisk. Medzi takéto športoviská v meste patria:

- Tenisové kurty
- Minigolf
- Dom športu – herňa stolného tenisu
- Stredisko saleziánov DOMKA

- 2 fitness centrá

8.1.2 Športové organizácie a kluby

Késenne (2007) vo svojej knihe uvádza, že športové kluby možno považovať za výrobcov a následných dodávateľov športových výrobkov. Fanúšikovia potom predstavujú v tomto vzťahu spotrebiteľov a odberateľov.

Ako som už spomenula v predošlej kapitole tejto práce, v Novej Dubnici pôsobí celkovo 10 športových klubov. Pri komparácii s Dubnicou nad Váhom, kde ich vykonáva svoju činnosť takmer 30, je tento počet zanedbateľný. Pomerne veľký rozdiel v počte je spôsobený tým, že šport v Dubnici nad Váhom je na vyššej úrovni, kvalita i kvantita športovísk je vyššia a športové kluby majú pre uskutočňovanie svojej činnosti vhodnejšie podmienky.

Športové organizácie a kluby, ktoré pôsobia v meste Nová Dubnica, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 3. Prehľad športových organizácií a klubov (Dreisig, 2015; vlastné spracovanie)

Názov organizácie/klubu	Športové odvetvie
Tenisový klub Nová Dubnica	tenis
Mestský futbalový klub Nová Dubnica	futbal
Mestská únia malého futbalu Nová Dubnica	malý futbal
Mestský klub stolného tenisu Nová Dubnica	stolný tenis
Telovýchovná jednota Družstevník Kolačín	futbal
ŠK Victory Stars Nová Dubnica	florbal
KSD hokejbalové družstvo Nová Dubnica	hokejbal
HKM pozemný hokej	pozemný hokej
Klub slovenských turistov Kolačín	turistika
Slovenský rybársky zväz	rybárstvo

8.1.3 Športové akcie organizované v Novej Dubnici

World Challenge Day – Svetový deň výzvy

Medzinárodná súťaž World Challenge Day sa v Novej Dubnici koná ako v jednom z ôsmich slovenských miest, ktoré sú do nej zaradené. Je tu organizovaná každoročne a koná sa vždy v poslednú májovú stredú. Heslom podujatia je „15 minút pre seba a svoje mesto“. Hlavným cieľom tejto akcie je dosiahnutie čo najvyššieho počtu ľudí, ktorí práve v tento deň strávia aspoň 15 minút svojho času športovaním. Dosiahnuté výsledky v zapojení občanov si potom navzájom porovnávajú dve či tri mestá. Oddelenie kultúry

a športu MsÚ v Novej Dubnici spolupracuje so športovými klubmi a športoviskami v meste a spolu tak pripravia veľké množstvo aktivít, ktoré občania môžu bezplatne využiť a prispieť tak k úspechu svojho mesta. Športový deň pravidelne otvára atletický míting O pohár primátora mesta Nová Dubnica, pri ktorom sa hľadajú atletické nádeje. Popoludní majú športovní nadšenci možnosť zajazdiť si na korčuľiach či skateboardoch, a to rovno po námestí. Spolu im mesto ponúka na výber takmer 20 športových aktivít, z ktorých si môžu vybrať takú, ktorá im najviac vyhovuje (Oficiálne stránky mesta Nová Dubnica, 2016).

Novodubnická 25-ka Ivana Markoviča

Turistický pochod, ktorý organizuje Klub slovenských turistov Kolačín v spolupráci s Mestom Nová Dubnica. Podujatie má v meste dlhoročnú tradíciu, tento rok v máji sa uskutoční už jeho 35. ročník. Pomenovanie dostalo po svojom „otcovi“ Ivanovi Markovičovi, ktorý ho neúnavne organizoval každý rok. Do Novej Dubnice sa mu aj prostredníctvom tejto akcie podarilo sústrediť turistov z celého sveta. Štartovať pochod je spravidla možné z dvoch miest a to z Mierového námestia v Novej Dubnici alebo pred Hostinca na Lúčkach v časti Kolačín. Návštevníci si môžu - v závislosti na svojich fyzických možnostiach, vybrať z troch peších a z dvoch cyklistických trás. Pešie trasy sú v dĺžkach 7 km, 20 km a posledná v dĺžke 25 km. Čím je dĺžka trate väčšia, tým sa zvyšuje i náročnosť každej trate. Cyklotrasy sú naplánované v dĺžkach 25 km a 40 km, pričom 40 km sa jazdí len v prípade, že je priaznivé počasie. Pešie trasy vedú cez horské vrchy v blízkosti mesta, cyklotrasy sú naopak naplánované cez neďaleké obce. Štartovné je cenovo dostupné všetkým návštevníkom a jeho nízka cena je viac – menej len symbolická. Dospelí zaplatia za účasť na pochode 1,-€, dôchodcovia, študenti a deti 0,50€, pričom deti do 6 rokov majú vstup zdarma (KST KOLAČÍN, © 2009).

8.2 Šport v Dubnici nad Váhom

Šport predstavuje v Dubnici nad Váhom nenahraditeľné miesto. Má tu svoju zaslúžene bohatú históriu. Prvé začiatky telovýchovy a športu v meste siahajú až do obdobia prvých rokov bývalej ČSR, keďže v tomto období došlo spolu so zakladaním rôznych politických strán a odborových organizácií, aj k zakladaniu telovýchovných a športových klubov (Bystrický a Roguľová, 2010).

V súčasnosti poskytuje Dubnica nad Váhom všetkým svojim obyvateľom a ľuďom zo širokého okolia pestrú paletu príležitostí, nielen pre rekreačné, ale aj profesionálne športova-

nie. Šport tu môžu ako jednu z množstva voľno-časových aktivít vykonávať ľudia všetkých vekových kategórií, od detí až po seniorov. Činných je celkovo 28 športových klubov. Spomedzi všetkých športov v meste zaznamenávajú najväčšie úspechy predovšetkým futbal, hokej a malý futbal. Pre ľudí prítiažlivé sú taktiež box, atletika, cyklistika, džudo, hádzaná, lyžovanie či hokejbal (Šport v Dubnici nad Váhom, © 2001-2016).

8.2.1 Športová infraštruktúra

V meste sa nachádza viacero športových objektov, ktoré sú nápomocné pri rozvoji športových odvetví. Niektoré z nich sú v súčasnom období v zanedbanom stave, pretože sa na nich, rovnako ako v Novej Dubnici, podpísal nedostatok finančných prostriedkov v rozpočte mesta.

Okrem športových objektov, ktoré som podrobnejšie charakterizovala v nasledujúcich podkapitolách, je však nevyhnutnosťou zmieniť sa o tom, že na území mesta sa nachádza presne 13 materských, základných a stredných škôl. Z tohto počtu je 1 základná škola s materskou školou svojím školským vzdelávacím programom zameraná na športovú prípravu žiakov v ľadovom hokeji, futbale a taktiež v tenise (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom 2015 - 2020, 2015).

Nemecká autorka Zimmer (2015) vo svojej knihe tvrdí, že vývoj detí je tzv. holistický proces, v ktorom má pohyb podstatný význam. Prostredníctvom pohybu sa deti učia spoznávať samy seba. Spoznávajú svoje telesné zručnosti, ale i svoje hranice. Zoznamujú sa s priestorom, v ktorom sa pohybujú a cez pohyb sa kontaktujú so svojim okolím.

Na základe týchto, ale i mnohých iných faktov je veľmi dôležité, aby mali materské a základné školy dostatok priestoru určeného pre šport a pohyb detí. Väčšina z 13 škôl v meste má vlastné športoviská. Telesná výchova žiakov, či rôzne druhy športovo zameraných záujmových krúžkov, sú realizované práve v ich areáloch. V meste je taktiež vybudovaných a verejnosti prístupných 12 detských ihrísk, na ktorých sú osadené rôzne detské hracie prvky. Mamičky v meste nájdu aj 1 detské interiérové ihrisko prístupné deťom od 0 – 10 rokov. Vstup do centra je však spoplatnený, keďže ide o centrum v súkromnom vlastníctve.

Dubnica nad Váhom patrí skôr medzi tie mestá, ktoré majú priemerne vyhovujúce podmienky pre vykonávanie športových činností zdravotne ťažko postihnutých – ZŤP. Napriek tomu, že mesto prispieva len zanedbateľnými finančnými čiastkami na ich fungova-

nie, nachádzajú sa v meste 3 kluby zamerané na hendikepovaných občanov. V prvých dvoch prípadoch ide o kluby, ktoré sa venujú športu telesne postihnutých občanov - ŠKTPŠ Integrosport a Wheelchair Curling Club, tretí je zameraný na šport zrakovo postihnutých - Športový klub nevidiacich športovcov (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom 2015 - 2020, 2015).

8.2.1.1 Športové objekty vo vlastníctve mesta

Mestská športová hala

Športová hala je situovaná na ulici Športovcov 656 a patrí medzi športové objekty, ktoré sú majetkom mesta Dubnica nad Váhom. Budova bola postavená ešte pred rokom 1989, ide teda o stavbu spreď viac ako 25-tich rokov. Hala nepodstúpila od výstavby žiadnu rekonštrukciu, ktorá by dopomohla ku skvalitneniu športových podmienok, ktoré poskytuje. Kapacita mestskej športovej haly je 1100 miest a je využívaná na rôzne druhy športov, napr. box, malý futbal, florbal či hádzanú. Hala je sprístupnená aj pre verejnosť, ktorá má záujem zahrať si badminton, a to každý pracovný deň v popoludňajších hodinách. Prenájom ihriska na 1 hod. je za poplatok 6€. Okrem využitia na športové účely je športová hala často využívaná mestom aj na rôzne podujatia z oblasti kultúry, ako napr. koncerty či divadelné predstavenia.

Zimný štadión

Prípravy k výstavbe zimného štadiónu v Dubnici nad Váhom sa začali už koncom šesťdesiatych rokov. Celkový rozpočet na projekt bol 20 miliónov korún a spolupracovali na ňom najväčšie firmy v meste ZTS, ZVS či Stavindustria. Najskôr sa pracovalo na výstavbe murovaného objektu, šatní a ostatných priestorov, nevyhnutných pre bezchybné fungovanie zimného štadiónu. Betónový povrch bol po zabudovaní strojného zariadenia zhotovený v priebehu jedného dňa. O úpravu ľadu na štadióne sa postarala firma ZTS, ktorá zabezpečila roľbu. Na dobudovanie vnútorného vybavenia štadiónu bol vymedzený rozpočet 5 miliónov Kčs. Výstavba zimného štadióna bola dokončená v roku 1982. Zimný štadión je úplne zastrešený a jeho kapacita je 3500 divákov (Zimný štadión, © 2008). Mesto má uzatvorenú zmluvu s mestskou príspevkovou organizáciou DUMAT m.p.o., ktorá má na starosti Športový areál vrátane zimného štadiónu. Na jeho prevádzkovanie dostáva od mesta každoročne finančný príspevok približne 200 000€ (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom 2015 - 2020, 2015). Štadión slúži predovšetkým pre tréningy a tiež zápasy mestského hokejového klubu MHK Dubnica. Okrem

toho je ľadová plocha sprístupnená aj pre korčuľovanie verejnosti a to každú nedeľu v čase 14:00 – 15:30 hod. Počas každého verejného korčuľovania ponúkajú na štadióne aj službu brúsenia korčúľ.

Mestský futbalový štadión s atletickou dráhou

Futbalový štadión je pôsobiskom mestského futbalového klubu MFK Dubnica. Vlastníkom štadiónu je Mesto Dubnica nad Váhom, ktoré si na jeho odkúpenie od MFK Dubnica vzalo úver. Ročné splátky úveru spolu s úrokmi činia približne 110 000 eur (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom 2015 - 2020, 2015). Celková kapacita štadiónu, ktorý má trávnatý povrch, je 5450 sedadiel pre divákov, z toho 1825 sedadiel sa nachádza na novej tribúne. Ide o viacúčelový štadión, pričom okrem futbalu je možné na ňom vykonávať aj iné športové aktivity ako beh či atletika, keďže sa na ňom nachádza aj atletická dráha. Dráha, ktorá je prvou na území Slovenska po vzniku samostatnej republiky, má umelohmotný povrch (Športoviská.sk, © 2006-2016).

8.2.1.2 Športové objekty v súkromnom vlastníctve

Športový areál DuTaF CENTRUM Dubnica nad Váhom

Dubnické Tenisové a Futbalové Centrum nepatrí k majetku mesta, jeho vlastníkom je spoločnosť DuTaF CENTRUM, spol. s r.o. Rekreačno–športový areál má rozlohu 26 250 m² a nachádza sa na okraji mesta Dubnica nad Váhom, sídlisko Pod hájom. Centrum poskytuje pestrú ponuku služieb pre občanov, ktorí majú záujem o aktívny pohyb, ale rovnako aj pre tých, ktorí chcú stráviť príjemné chvíle s rodinou a priateľmi pri spoločenských podujatiach (DuTaF Centrum, ©2006-2016). DuTaF CENTRUM poskytuje športový areál a športové zariadenia pre rôzne druhy športov. Návštevníci majú možnosť využiť 5 tenisových dvorcov, 3 cvičné steny, ihrisko s umelou trávou, minigolfové ihrisko, štýlové humno s možnosťou prenájmu a kapacitou až 150 miest, petanque, ruské kolky, prírodný amfiteáter. Okrem toho sú im k dispozícii šatne so sprchami a toaletou. Občanov, ktorí nemajú vlastné športové potreby, ale zato chuť zašportovať si, určite poteší požičovňa rakiet a lop-tičiek. Taktiež tu nájdeme predajňu iných športových potrieb. V prípade, že návštevníci dostanú v priebehu dňa hlad, vhod im určite padne občerstvenie, ktoré si tu majú možnosť zakúpiť (DuTaF CENTRUM, 2007).

Fitness centrum

V meste je obyvateľom k dispozícii spolu 6 moderných fitness centier, ktoré prevádzkujú súkromné osoby. Najväčším nielen v Dubnici nad Váhom, ale aj v celom Trenčianskom kraji, je tréningové centrum FitFabrik. FitFabrik je projektom úspešného profesionálneho hokejového útočníka Tomáša Tatara, ktorý je Dubnickým rodákom. Rozloha tohto nového športového tréningového centra je 1200 m² a návštevníci v ňom nájdu výborné podmienky pre moderný fitness tréning. Obsahuje viaceré zóny, ako napr. Fitness a kardio zóna, Funkčná zóna, CrossFit zóna, Fight zóna a Aeróbna zóna. Okrem toho môžu ľudia, ktorí si prídu zašportovať, využiť služby maséra či fyzioterapeuta (FitFabrik, b.r.).

8.2.2 Športové kluby a združenia

V Dubnici nad Váhom pôsobí pomerne veľké množstvo športových klubov, ktoré sú zamerané na rôzne druhy športov. Prehľad tých najznámejších dokladá nasledujúca tabuľka.

Tab. 4. Súpis športových klubov a združení (PHRSR Dca n/Váh. 2015 – 2020, 2015; vlastné spracovanie)

Názov klubu	Športové odvetvie
BC Dubnica	box
Cyklistický klub Dubnica nad Váhom	cyklistika
Športový klub cyklistiky Dubnica nad Váhom	cyklistika
RMK Dubnica nad Váhom	modelárstvo
FT & HFT Klub - Dubnica	streľba
ŠKTPŠ Integrosport	šport telesne postihnutých
Wheelchair Curling Club	šport telesne postihnutých - curling
Mestský hokejový klub Dubnica nad Váhom	ľadový hokej
HK 38 Dubnica	ľadový hokej
DuTaF Sport Dubnica n/V	tenis
SRZ MsO Dubnica nad Váhom	rybárstvo
MFK Dubnica nad Váhom	futbal
KK FESA Dubnica nad Váhom	kolky
Športový klub šachu	šach
ŠKHá Dubnica nad Váhom	hádzaná
Športový klub nevidiacich športovcov	šport zrakovo postihnutých
Futsal Klub Dubnica	futsal
Športový klub lyžovania	lyžovanie
AK Spartak Dubnica nad Váhom	atletika
Automotoklub SR-Karting	motokáry
BHC Dubnica	horskí športovci

Chodecký atletický klub Dubnica nad Váhom	atletika
ŠK Judo	judo
Klub KARATE	karate
KST Dubnica nad Váhom	turistika
Akadémia Jozefa Jankecha	futbal
ŠK stolného tenisu	stolný tenis
Únia behov do vrchu	horskí športovci

8.2.3 Športové podujatia v meste Dubnica nad Váhom

Atletický most – Memoriál Zdeňka Hrbáčka

História tohto medzinárodného atletického mítingu sa začala písať v roku 2003 v čase, keď sa dubníckí a banskobystrickí zanietenci snažili pritiahnúť na Slovensko čo najkvalitnejších atlétov. Inšpiráciou sa im stala Zlatá liga v Českej republike. Vymysleli preto Atletický most a začali ho usporadúvať na dvoch mítingoch – v Dubnici nad Váhom a v Banskej Bystrici. O rok neskôr už mali oba mítingy štatút podujatí EAA (Európska atletická asociácia). Rok 2007 sa stal rokom, kedy Dubničania museli usporiadať po prvýkrát preteky bez Banskobystričanov, ktorí sa kvôli financiám zriekli organizácie svojej časti dvojmítingu. Napriek tomu, že spájať už nebolo čo, názov Atletický most sa zachoval aj naďalej (Bystrický a Roguľová, 2010). Keď míting vstúpil do svojho 11. ročníka, konal sa po prvýkrát zároveň aj ako Memoriál Zdeňka Hrbáčka, zakladateľa Atletického mosta. Tento ročník bol spočiatku ohrozený, keďže došlo k nečakanému odstúpeniu hlavného sponzora. Napokon sa však zlá situácia vyriešila, a to zásluhou Slovenského atletického zväzu, ktorý schválil finančnú pomoc. Pomoc prišla aj od samotných športovcov, ktorí boli ochotní prísť aj napriek tomu, že štartovné bolo oproti predošlým rokom výrazne znížené (Šport, © 2016). 12. ročník sa uskutočnil za účasti takmer dvoch stoviek športovcov, vrátane najlepších pretekárov z Majstrovstiev Európy 2014. K uskutočneniu 13. ročníka podujatia v roku 2015 už bohužiaľ nedošlo. Míting sa mal prvýkrát konať, vzhľadom k nedostatku financií, len na národnej úrovni. Na podujatie sa však prihlásil minimálny počet pretekárov, preto boli organizátori nútení Atletický most zrušiť. Hoci sa Dubničanom minulý rok nepodarilo potrebné financie zohnať, stále dúfajú, že tento rok sa im podarí nájsť generálneho partnera, s ktorého pomocou sa Atletický most – Memoriál Zdeňka Hrbáčka znovu uskutoční (NašaPovažská.sk, © 1997-2016).

Spoločné majstrovstvá Slovenskej a Českej republiky v cestnej cyklistike

Šampionát predstavuje jedno z najvýznamnejších a najznámejších športových podujatí, ktoré sa koná v Dubnici nad Váhom. Hoci Športový klub cyklistiky v Dubnici neorganizuje tieto majstrovstvá každoročne, pretože ide o medzinárodné preteky, s organizáciou má už bohaté dlhoročné skúsenosti. Majstrovstvá sú organizované aj s pomocou mesta Novej Dubnice, ktorá býva taktiež centrom šampionátu, pretože sa tu obvykle nachádza štart i cieľ časoviek. Na šampionáte sa pravidelne zúčastňuje približne 500 cyklistov a to vo všetkých vekových kategóriách. Lákadlom pre divákov býva predovšetkým Peter Sagan, najúspešnejší slovenský cyklista, ktorý sa týchto majstrovstiev často zúčastňuje súťažne ako jediných na slovenských cestách. Okrem neho sú ale častými súťažiacimi známi cyklisti ako bratia Velitsovci alebo Čech Roman Kreuziger. Podujatie je často doplnené zaujímavým sprievodným programom nielen pre dospelých, ale najmä pre tých najmenších. Zapojiť sa môžu do rôznych súťaží na bicykloch a kolobežkách, alebo si môžu zahrať futbal.

9 FINANCOVANIE ŠPORTU V MESTÁCH NOVÁ DUBNICA A DUBNICA NAD VÁHOM

9.1 Nová Dubnica

9.1.1 Bežné výdavky

V roku 2016 je z výdavkovej časti bežného rozpočtu - v kategórii rekreačné a športové služby, rozpočtovaná výmena osvetlenia športovej haly. Okrem toho sú vyčlenené peňažné prostriedky na opravu a zateplenie fasády krytej plavárne a výmenu dlažby v nej (Dôvodová správa k zmene rozpočtu Mesta Nová Dubnica na rok 2016, 2016).

Tab. 5. Prehľad bežných výdavkov vyhradených na šport v EUR (Mesto Nová Dubnica, 2015; vlastné spracovanie)

Rok	2013	2014	2015	2016	Návrh 2017
Bežné výdavky	8 728.78	4 827.00	4 035.00	3 600.00	3 600.00

9.1.2 Kapitálové výdavky

Z investičných prostriedkov mesto v roku 2016 prideliť na šport spolu 140 000 EUR. Tieto finančné prostriedky chce použiť na odkúpenie pozemku letného kúpaliska od súkromnej osoby. Následne chce letné kúpalisko zrekonštruovať (oplotenie a zazelenanie). V priebehu roku mesto plánuje vybudovať i viacúčelové ihrisko v hodnote 73 000 EUR a nakúpiť ihriskové prvky za 10 000 EUR (Dôvodová správa k zmene rozpočtu Mesta Nová Dubnica na rok 2016, 2016).

Tab. 6. Prehľad kapitálových výdavkov vyhradených na šport v EUR (Mesto Nová Dubnica, 2015; vlastné spracovanie)

Rok	2013	2014	2015	2016	Návrh 2017
Kapitálové výdavky	2 810.00	0.00	100 000.00	140 000.00	0.00

9.1.3 Výdavky mesta vyhradené na šport v porovnaní s celkovými výdavkami mesta

Nasledujúca tabuľka dokladá prehľad o tom, koľko výdavkov vynakladá ročne Nová Dubnica na šport a aké sú celkové výdavky mesta. Ak sa dôkladnejšie zameriame na údaje v nej obsiahnuté, môžeme vypočítať, že v roku 2016 mesto rozpočtovalo z celkových vý-

davkov približne 3,53% na šport. Tento podiel výdavkov na šport na celkových výdavkoch mesta je rozhodne najvyšší spomedzi všetkých analyzovaných rokov. Z tabuľky je tiež zrejmé, že najmenej výdavkov na šport bolo vynaložených v roku 2014, kedy podiel na celkových výdavkoch mesta činil len 0,10%. Rok 2017 ešte nemôžeme považovať za záväzný, pretože zatiaľ ide len o návrh rozpočtu, v ktorom môže prísť ešte k rôznym zmenám.

Tab. 7. Prehľad výdavkov mesta vyhradených na šport a celkových výdavkov v EUR (Mesto Nová Dubnica, 2015; vlastné spracovanie)

	Rok				
	2013	2014	2015	2016	Návrh 2017
Výdavky mesta vyhradené na šport	11 538.78	4 827.00	104 035.00	143 600.00	3 600.00
Celkové výdavky mesta	3 612 373.35	4 959 167.59	6 801 473.00	4 068 938.00	3 378 230.00

9.2 Dubnica nad Váhom

9.2.1 Financovanie športu z rozpočtu mesta 2015 – 2017

Rozpočet mesta predstavuje základný nástroj hospodárenia s financiami v príslušnom rozpočtovom roku. Riadi sa ním financovanie úloh i funkcií mesta. Rozpočet obsahuje aj zábery a ciele, ktoré bude mesto z výdavkov rozpočtu mesta realizovať (Zásady rozpočtového hospodárenia mesta Dubnica nad Váhom, 2013).

Mesto Dubnica nad Váhom vo svojom programovom rozpočte na roky 2015 – 2017 celkovo 3 podprogramy, ktoré sa nejakým spôsobom týkajú rozvoja športu a prevádzkovania športovej infraštruktúry.

9.2.1.1 Detské a športové ihriská na verejných priestranstvách

Na to, aby mesto zabezpečilo pravidelnú údržbu detských ihrísk a asanáciu nielen týchto, ale i športových ihrísk, určilo v roku 2015 spolu 19 000 EUR. V rokoch 2016 a 2017 už sa čiastka viac ako o polovicu znížila, a to na 7 000 EUR.

V roku 2015 sa v meste vybuďovalo jedno plnohodnotné detské ihrisko, na ktoré bolo z rozpočtu potrebných až 51 000 EUR. V rokoch 2016 a 2017 už nie je žiadna výstavba detských ihrísk plánovaná, preto neboli na tento účel vyhradené z rozpočtu žiadne finančné prostriedky.

Do zabezpečenia kvality oddychových zón a revitalizácie parku, použilo mesto z rozpočtu v roku 2015 viac ako 63 000 EUR. Pre roky 2016 a 2017 sa plánuje na tieto účely vynaložiť po 6 500 EUR (Návrh rozpočtu na roky 2015 - 2017, 2014).

9.2.1.2 Šport na školách a školských zariadeniach

Mesto Dubnica nad Váhom vyhradilo na šport na školách a školských zariadeniach v sledovanom období celkovo 60 000 EUR. Peňažné prostriedky boli rovnomerne rozdelené nielen z hľadiska jednotlivých rokov, ale i z hľadiska toho, či sú financie určené na údržbu športovísk alebo rozvoj športových aktivít žiakov.

Financie, ktoré jednotlivé školy dostali a dostanú, závisia od počtu žiakov a personálnej a ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu (Návrh rozpočtu na roky 2015 - 2017, 2014).

Tab. 8. Financie určené na šport na školách a školských zariadeniach v EUR (Mesto Dca n/Váh. 2015 – 2017, 2014; vlastné spracovanie)

Rok	2015	2016	2017
Rozpočet podprogramu	20 000	20 000	20 000

Tab. 9. Financie na prevádzku a údržbu školských športovísk v EUR (Mesto Dca n/Váh. 2015 – 2017, 2014; vlastné spracovanie)

Rok	2015	2016	2017
Rozpočet prvku	10 000	10 000	10 000

Tab. 10. Financie na podporu športových aktivít a olympiád na školách v EUR (Mesto Dca n/Váh. 2015 – 2017, 2014; vlastné spracovanie)

Rok	2015	2016	2017
Rozpočet prvku	2 000	2 000	2 000

Ďalšími finančnými prostriedkami, ktoré boli vyhradené na rozvoj školského športu, sú dotácia na podporu športových tried hokeja a futbalu na ZŠ Pavla Demitru a finančná podpora plaveckého výcviku MŠ a I. stupňa ZŠ. Dotácie boli vo výške 5 000 EUR v každom z analyzovaných rokov, finančná podpora na plavecký výcvik bola vyčíslená na 3 000 EUR ročne.

9.2.1.3 *Starostlivosť o objekty vo vlastníctve mesta v správe mestskej príspevkovej organizácie DUMAT*

Financie, ktoré sú poskytované z rozpočtu mesta, sú určené na zabezpečenie bezpečnej prevádzky, údržby, rôznych opráv a revízií zariadení v budovách v správe mestskej príspevkovej organizácie DUMAT (Návrh rozpočtu na roky 2015 - 2017, 2014). Budovami v správe tejto organizácie sú i mestský športový areál a zimný štadión. Mesto teda touto cestou poskytlo financie i na údržbu športovej infraštruktúry, aj keď len zanedbateľnou čiastkou. V správe DUMAT-u sú totiž aj napr. mestské komunikácie, verejné priestranstvá, chodníky a verejné osvetlenie, na ktoré je potrebná veľká časť z týchto financií.

Tab. 11. Financie určené na starostlivosť o majetok mesta v správe DUMAT-u v EUR (Mesto Dca n/Váh. 2015 – 2017, 2014; vlastné spracovanie)

Rok	2015	2016	2017
Rozpočet podprogramu	560 000	559 475	561 655

9.2.2 **Dotácie**

Financovanie športu, tzn. športových objektov, subjektov i aktivít v Dubnici nad Váhom je negatívne poznačené skutočnosťou, že v rozpočte mesta sa nenachádza dostatok finančných prostriedkov. Preto sa mesto podieľa na jeho financovaní predovšetkým dotáciami, zdrojom ktorých sú vlastné príjmy z rozpočtu mesta, a to na základe VZN o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom 2015 - 2020, 2015).

Tab. 12. Prehľad dotácií poskytnutých športovým organizáciám mesta v EUR (Mesto Dca n/Váh., © 2001-2016; vlastné spracovanie)

Názov klubu	Rok				
	2011	2012	2013	2014	2015
Mestský hokejový klub, Dubnica n/V	30 000	0	90 000	140 000	140 000
Atletický klub SPARTAK	15 000	10 000	10 500	20 000	10 000
ŠK cyklistiky	2 900	500	20 000	6 500	8 000
Mestská liga malého futbalu	340	1 020	1 020	0	500
BC Dubnica nad Váhom	500	1 000	1 000	5 200	2 000
DuTaF centrum s.r.o.	250	250	1 500	500	0
Únia behov do vrchu	0	400	600	0	0
TJ Nové Považie - Prejta	2 000	2 000	1 500	1 000	500
Kolkársky klub FESA	300	400	200	0	200
Asociácia FITNESS Gabrhel Trenčín	200	300	350	0	0
Olympic fitness centrum	0	0	1 000	500	2 500
Športový klub hádzanej	1 500	1 000	500	0	0
Akadémia Jozefa Jankecha, n.o.	0	0	500	35 000	35 000
Dubnica Wild Kings, OZ	400	500	0	500	1 500
Olympic fitness centrum - Dr. Dušan Matušík	500	500	0	300	0
Futsalový klub Dubnica nad Váhom	500	0	0	0	0
ŠK JUDO TJ Spartak	500	0	0	0	2 500
Športový klub lyžiarov TJ Spartak	0	0	0	0	0
Spolu	54 890	18 070	128 670	209 500	202 700

10 DOTAZNÍKOVÉ ŠETRENIE

Dotazníkové šetrenie som realizovala v období od 23.03.2016 do 18.04.2016 v mestách Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom.

10.1 Cieľ prieskumu

Prieskum je zameraný na spokojnosť obyvateľov príslušných miest s aktuálnym stavom športovísk, s ohľadom na rôzne možnosti vykonávania športových aktivít. Cieľom prieskumu je zistiť, aký dôvod vedie občanov miest Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom k tomu, aby sa venovali športu i to, ktoré športoviská využívajú občania vo svojich mestách najviac. Okrem toho je zámerom dotazníku získať prehľad o tom, aké športové zariadenie im v ich meste naopak chýba a v rámci spoločného projektu týchto dvoch spomínaných miest by mali záujem o jeho výstavbu.

10.2 Šírenie dotazníku

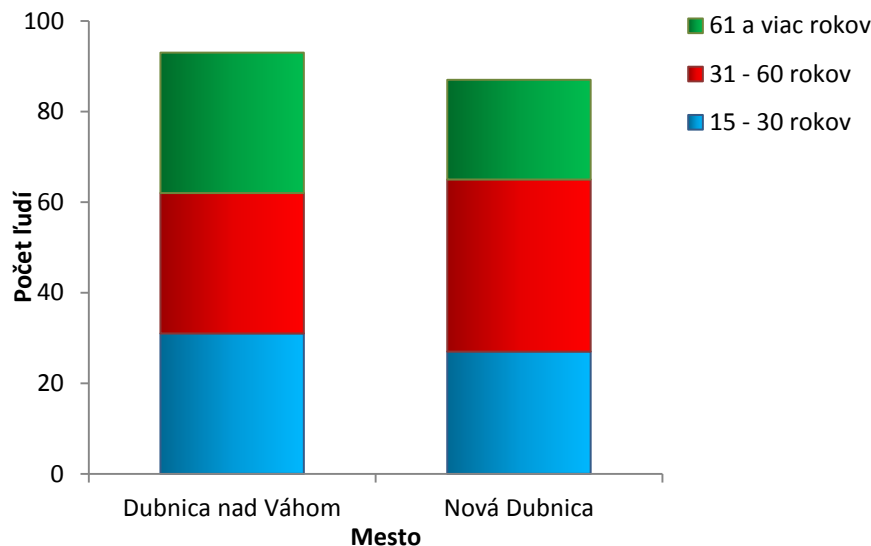
Pre dotazníkové šetrenie som si vybrala elektronickú aj papierovú formu. Dotazník v elektronickej forme som rozšírila cez e-mail a sociálne siete. Pre účely zastúpenia všetkých vekových kategórií bola papierová forma dotazníku určená výhradne občanom nad 60 rokov. Dotazník vyplňali občania tejto vekovej kategórie, ktorí v čase realizovania dotazníkového šetrenia navštívili Klientske centrum na Mestskom úrade v Novej Dubnici alebo Mestský úrad v Dubnici nad Váhom. Dôvodom využitia papierovej formy je skutočnosť, že títo občania majú len veľmi zriedka PC znalosti a prístup k internetu.

10.3 Analýza výsledkov prieskumu

10.3.1 Charakteristika respondentov

Dotazník vyplnilo celkovo 181 respondentov, pričom 1 dotazník bol vyradený z dôvodu zlého vyplnenia zo strany respondenta. Vyplnenie dotazníka bolo založené na základe dobrovoľnosti. Dotazník bol zložený z 8 otázok. 3 otázky boli segmentačné, zaoberali sa aktuálnym miestom bydliska, súčasným statusom a vekom respondentov. Pomer občanov Novej Dubnice a Dubnice nad Váhom bol takmer vyrovnaný. Za Dubnicu nad Váhom ho vyplnilo 51,7% respondentov, za Novú Dubnicu 48,3%. Takýto stav sa však dal očakávať, pretože Dubnica nad Váhom je mesto s väčším počtom obyvateľov ako Nová Dubnica. Najviac respondentov z celkového počtu, až 108, má status zamestnanec, SZČO. Ďalej

dotazník vyplnilo 37 dôchodcov, 29 žiakov a študentov a 6 ľudí, ktorí sú nezamestnaní. Z hľadiska veku boli občania rozdelení do 3 vekových kategórií: 15 – 30 rokov, 31 – 60 rokov, 61 a viac rokov. Zastúpenie jednotlivých kategórií pre každé mesto osobitne znázorňuje graf 1.

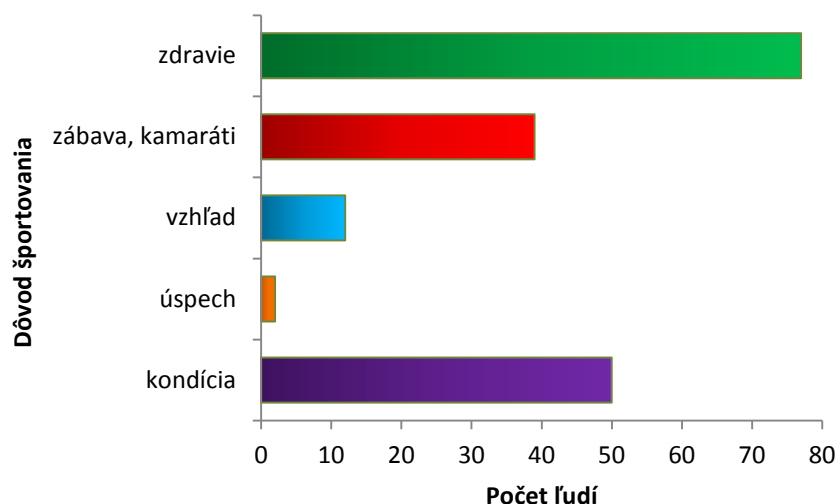
Graf 1. Veková štruktúra respondentov podľa miesta bydliska (vlastné spracovanie)

10.3.2 Rozbor otázok

Po prvých 3 segmentačných otázkach odpovedali respondenti na ďalších 5, na ne nadväzujúcich otázkach. 3 otázky boli uzavreté, 1 polouzavretá a 1 otvorená otázka.

Aký je Váš hlavný dôvod na športovanie?

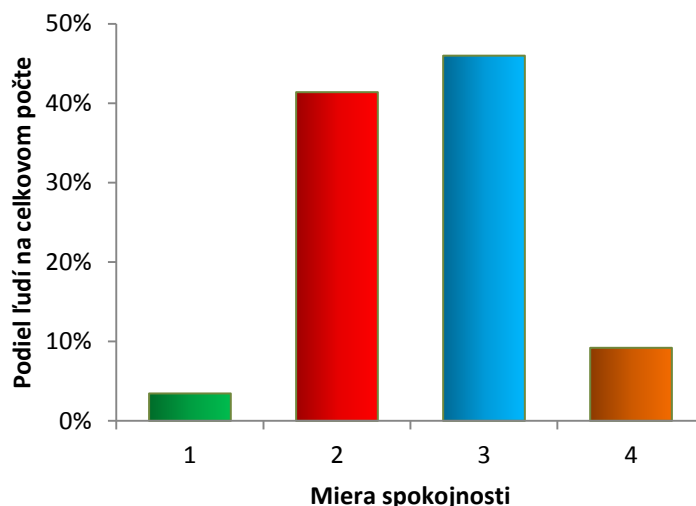
Ako hlavný dôvod na športovanie uviedlo 77 ľudí zdravie, ktoré predstavuje najčastejší dôvod. Naopak najmenej ľudí športuje kvôli úspechu – len 2 respondenti zo všetkých opýtaných. Pri analýze tejto otázky som tiež zistila, že dôvody, pre ktoré sa ľudia venujú športu, vo veľkej miere závisia od toho, do ktorej vekovej kategórie respondenti patria. To znamená, že respondenti z rovnakej vekovej kategórie majú na šport často rovnaké dôvody. Ľudia vo veku 15 – 30 rokov športujú najmä kvôli zábave a kamarátom, kondícii, vzhľadu i úspechu. Kategória respondentov vo veku 31 – 60 rokov športuje pre zdravie a kondíciu, nevynechali však ani zábavu a kamarátov. Respondenti nad 60 rokov tvoria kategóriu, ktorá športuje predovšetkým kvôli zdraviu a kondícii.

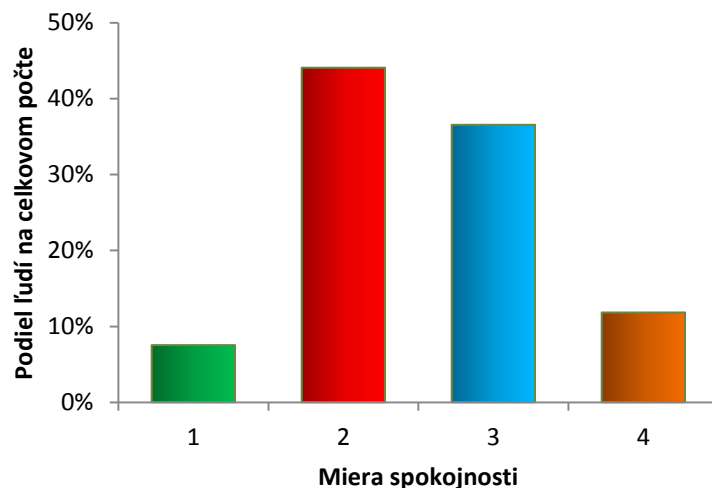
Graf 2. Dôvody na športovanie (vlastné spracovanie)

Vyjadrite mieru Vašej spokojnosti so súčasnou ponukou možností na športovanie a s kvalitou športovísk na území Vášho mesta.

Pri tejto otázke mali respondenti vyjadriť mieru svojej spokojnosti. Na výber mali rozpätie známok 1 až 4, pričom platí: 1 – veľmi spokojný, 4 - veľmi nespokojný. Nasledujúce grafy zobrazujú, koľko percent ľudí z celkového počtu je s ponukou a kvalitou športovísk spokojných a koľko nie je. Prvý graf obsahuje údaje o spokojnosti obyvateľov Novej Dubnice, druhý o spokojnosti obyvateľov Dubnice nad Váhom.

Graf 3. Spokojnosť obyvateľov Novej Dubnice s ponukou a kvalitou športovísk v meste (vlastné spracovanie)

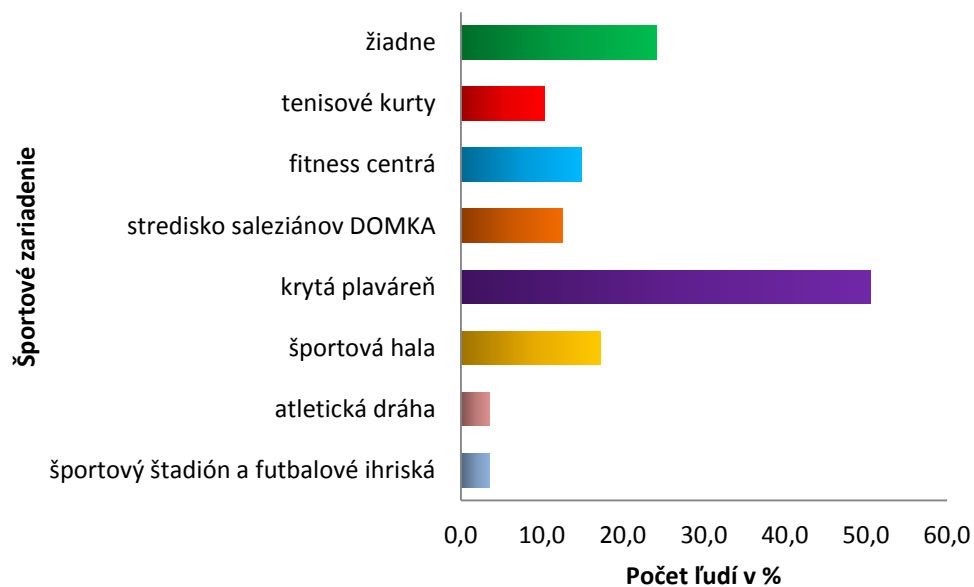
Graf 4. Spokojnosť obyvateľov Dubnice nad Váhom s ponukou a kvalitou športovísk v meste (vlastné spracovanie)

Obe mestá dopadli pri hodnotení takmer rovnako. V oboch mestách vyjadrilo najmenej respondentov mieru spokojnosti ako veľkú a priradilo známku 1. V Novej Dubnici je veľmi spokojných 3,45% respondentov, v Dubnici nad Váhom 7,53%. Dá sa povedať, že takpovediac najobľúbenejšími a najviac používanými známkami u respondentov, boli známky 2 a 3. Kým v Novej Dubnici je viac opýtaných obyvateľov skôr nespokojných (45,98%) ako spokojných (41,38%), v Dubnici nad Váhom je väčšina obyvateľov skôr spokojná (44,09%) ako nespokojná (36,56%). Výsledok možno pripisovať skutočnosti, že obyvatelia Novej Dubnice nemajú k dispozícii také veľké množstvo športovísk ako obyvatelia Dubnice nad Váhom. Okrem toho sú športoviská Novej Dubnice v porovnaní s Dubnicou nad Váhom v horšom stave a ich kvalita zaostáva. 9,20% respondentov z Novej Dubnice a 11,83% respondentov z Dubnice nad Váhom je s možnosťami športovania a ich kvalitou veľmi nespokojných.

Ktoré športové zariadenia v Novej Dubnici využívate najčastejšie? (otázka len pre obyvateľov Novej Dubnice)

Najviac využívaným športoviskom v Novej Dubnici z pohľadu respondentov, je jednoznačne krytá plaváreň. Navštevuje ju viac ako polovica respondentov (50,57%). Prvým dôvodom je s vysokou pravdepodobnosťou to, že plaváreň môže navštíviť prakticky ktokoľvek, bez ohľadu na vek, pohlavie a vďaka pomerne nízkej cene vstupného aj bez ohľadu na finančnú situáciu. Taktiež kapacita plavárne je väčšia ako kapacita ostatných športo-

vísk, ľudia sa teda nemusia obávať stavu plnosti plavárne alebo nedostatku priestoru. V neposlednom rade do úvahy treba brať aj fakt, že plaváreň podstúpila v posledných rokoch rekonštrukcie a ponúka veľmi prijateľné podmienky na športovanie. Najmenej navštevovaným športoviskom je športový štadión, futbalové ihriská a atletická dráha (3,45%).

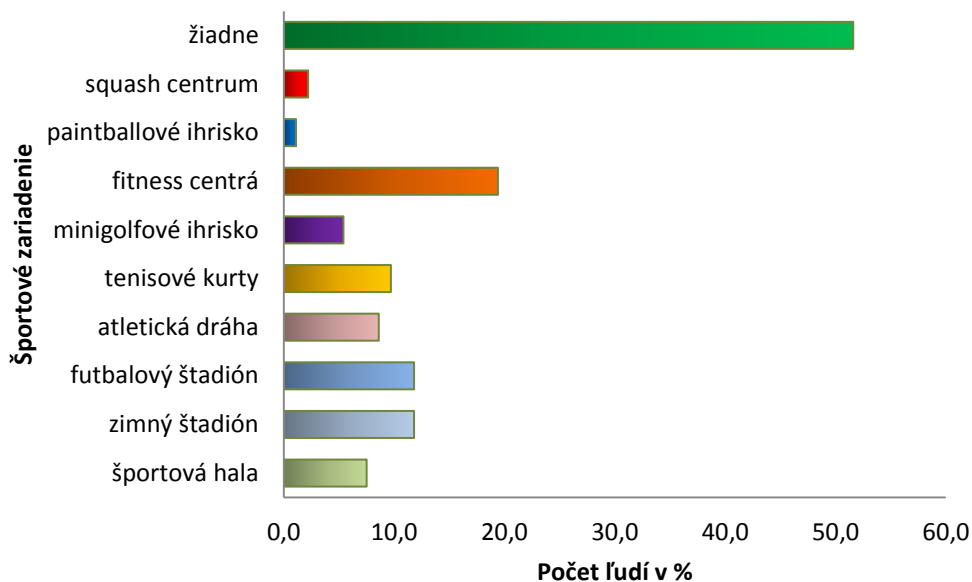

Graf 5. Návštevnosť športovísk v Novej Dubnici z pohľadu jej obyvateľov (vlastné spracovanie)

Ktoré športové zariadenia v Dubnici n/Váhom využívate najčastejšie? (otázka len pre obyvateľov Dubnice nad Váhom)

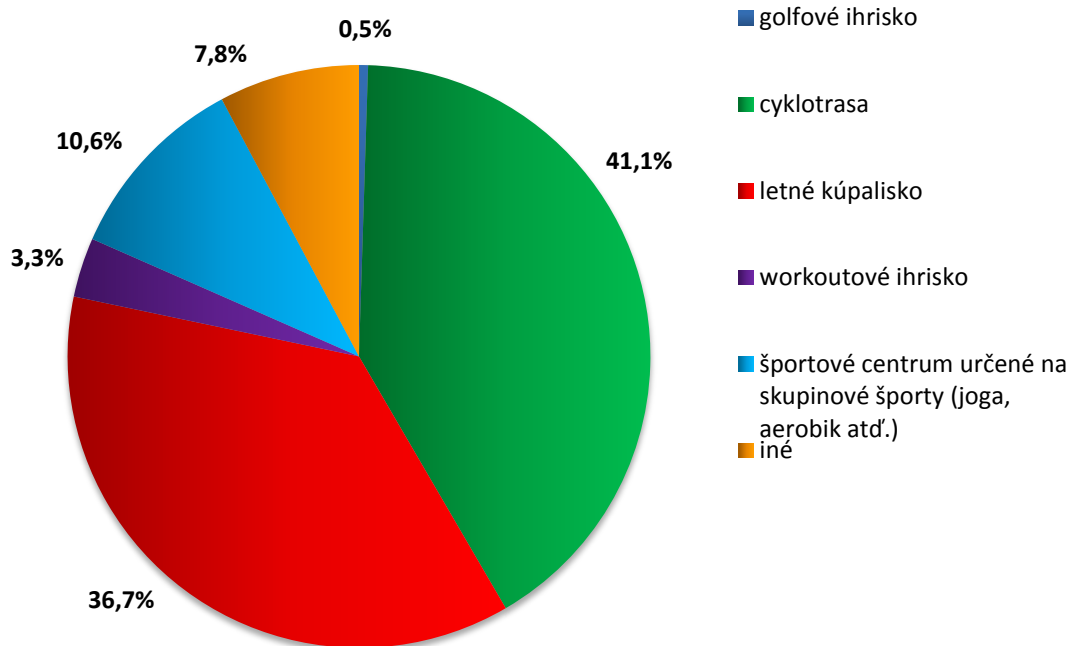
Najviac respondentov (51,61%) z Dubnice nad Váhom uviedlo, že v meste nevyužíva žiadne športovisko. Ide o veľmi prekvapujúce zistenie, pretože obyvatelia boli v predošlých otázkach s ponukou a kvalitou športovísk skôr spokojní. Nie je preto jednoznačné, čomu môžeme tento výsledok pripisovať. Či tomu, že obyvatelia nemajú veľký záujem o aktívny šport alebo tomu, že radšej vo väčšej miere využívajú voľne dostupné priestranstvá, kde netreba za vstup platiť a na ich využitie teda nemusia disponovať žiadnymi finančnými prostriedkami. Druhým najnavštevovanejším športovým zariadením sú fitness centrá (19,36%), ktoré sú v dnešnej dobe veľkým lákadlom najmä preto, že návštevníci majú k dispozícii vybavenie, na ktorom posilnia všetky časti tela a nemusia byť len jednostranne zameraní ako pri ostatných typoch športovísk. Najmenšej obľube medzi návštevníkmi sa teší paintbalové ihrisko, ktoré navštevuje len 1,08% respondentov. Podľa môjho

názoru je dôvodom napr. fakt, že ide o skupinový šport. Ak si ho chce ísť človek zahrať, potrebuje mať niekoľko ďalších spoluhráčov. Ide teda o športovú aktivitu, na ktorú si musí nájsť čas v rovnakú dobu viacero ľudí, čo môže byť v dnešnej uponáhľanej dobe niekedy problém.

Graf 6. Návštevnosť športovísk v Dubnici n/Váhom z pohľadu jej obyvateľov
(vlastné spracovanie)

O výstavbu ktorého verejného športového zariadenia by ste mali záujem v rámci spoločného projektu týchto dvoch miest?

Graf 7. Záujem respondentov o výstavbu spoločného verejného športoviska (vlastné spracovanie)

Pri tejto otázke mali respondenti príležitosť zvoliť si z piatich konkrétnych možností, ktoré im boli ponúknuté a tiež mali priestor aj na navrhnutie svojho vlastného nápadu v prípade, že im žiadne uvedené športové zariadenie nevyhovovalo. Medzi potenciálnymi športoviskami, ktoré by bolo možné vybudovať v rámci spoločného projektu dvoch predmetných miest, jednoznačne dominovali dve z nich – cyklotrasa a letné kúpalisko. Cyklotrasu zvolilo celkovo 74 respondentov, teda 41,1%. Vybudovanie letného kúpaliska zaujalo takmer rovnaký počet respondentov – 66 (36,7%). Podľa môjho názoru, najväčší záujem majú ľudia o cyklotrasu najmä pre rôznorodé účely jej využitia. Nemusia ju vyžívať len cyklisti, ale i korčuliari. Okrem toho cyklistika predstavuje najrozšírenejšiu voľnočasovú aktivitu. Druhým favoritom bolo pre ľudí letné kúpalisko. Treba dodať dôležitý fakt, že väčšina ľudí, ktorí zaň hlasovali, sú obyvateľmi Novej Dubnice. Pred niekoľkými rokmi tu kúpalisko fungovalo no po tom, ako mesto predalo pozemok pod kúpaliskom súkromnej osobe, zostalo mimo prevádzky. V súčasnosti mesto rieši jeho spätné odkúpenie. O ostatné typy športovísk, ktoré v mestách chýbajú, síce majú ľudia záujem, ale už v oveľa menšej miere.

Vaše návrhy a pripomienky.

Posledná otázka bola v dotazníku len dobrovoľná. Vyjadrilo sa k nej spolu 19 respondentov. Čo sa týka ich návrhov a pripomienok, názory sa príliš nerôznili od výsledkov predošlej otázky. Ľudia by si želali chodník medzi Novou Dubnicou a Dubnicou nad Váhom, kde by sa mohli v pokoji venovať športovým aktivitám. 1 respondent vyjadril svoj názor, že nie je treba budovať cyklotrasu, ale stačí, ak sa budú udržiavať krajnice ciest v čistom a zjazdnom stave pre cyklistov. Iní si želajú viac športovísk pre deti. Vyskytol sa aj návrh, aby sa využila blízkosť Novej Dubnice k prírode a vytvoril sa lesopark, ktorý by bol spojený s workoutovým ihriskom. Okrem športovísk respondenti negatívne komentovali aj nedostatok financií na budovanie športovísk a rozvoj športových aktivít.

11 NÁVRH NA ROZVOJ ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY NA ZÁKLADE VZÁJOMNEJ SPOLUPRÁCE MIEST

Pri spracovávaní návrhu na rozvoj športovej infraštruktúry v mestách Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom som vzala do úvahy všetky informácie, ktoré som doposiaľ zistila. Išlo tak o poznatky, ktoré vychádzali z analýzy súčasnej situácie v oboch mestách, ako aj o výsledky dotazníkového šetrenia. Keďže prostredníctvom dotazníkového šetrenia svoj názor vyjadrili priamo občania miest, predovšetkým jeho výsledky boli pri zostavovaní návrhu pre mňa rozhodujúcimi.

Po podrobnom rozbere odpovedí na jednotlivé otázky a tiež po komplexnom zhodnotení situácie som dospela k výsledku, že najvhodnejším nástrojom na rozvoj športovej infraštruktúry, ktoré by vyhovovalo čo najväčšiemu počtu obyvateľov, je cyklotrasa. Z dotazníku totiž vyplynulo, že obom mestám chýba športovisko, ktoré nebude jednosmerne zamerané, ale bude slúžiť na viaceré účely. Taktiež by bolo dobré, aby sa na ňom mohli športu venovať ľudia každej vekovej kategórie. Z analýzy otázky, ktoré športoviská v jednotlivých mestách ľudia využívajú najviac vyplýva, že občania uprednostňujú športoviská, ktoré pre nich nie sú náročná na financie. A práve cyklotrasa je športoviskom, ktoré nielen, že zahŕňa všetky uvedené vlastnosti, ale ľudia by ho jednoznačne spomedzi športovísk sami radi uvítali. Jej výstavba by nebola len projektom jedného mesta. Bola by spoločným projektom oboch miest, ktorý ich bude zároveň spájať.

Cyklotrasa je cyklistická trasa, ktorej účelom je spojiť miesta, medzi ktorými sa predpokladá cyklistická doprava. Môže viesť aj cez viacúčelové dopravné komunikácie, tieto však musia byť vhodné pre jazdu na bicykli. V zmysle slovenskej legislatívy musia byť všetky cyklotrasy označené orientačnými značkami. Hoci je cyklistická doprava v súčasnosti stále posúvaná do úzadia, v porovnaní napr. s automobilovou alebo motocyklovou dopravou, netreba zabúdať na to, že prináša niekoľko pozitív. Tým hlavným je určite to, že neznečisťuje, ale šetrí životné prostredie. Môžeme povedať, že je bezhlučná a priestorovo nenáročná a ľudia, ktorí využívajú tento spôsob dopravy, sa nemusia spoliehať na ostatné dopravné prostriedky. Nevýhodou cyklistickej dopravy a cyklotrás je však to, že sa nedajú využívať za každého počasia.

Medzi Novou Dubnicou a Dubnicou nad Váhom by bolo najlepšie vybudovať miestnu cyklotrasu, tzn. cyklotrasu IV. triedy, ktorá zabezpečuje lokálne prepojenie. Mestá už spája hlavná cesta I. triedy, ktorá je však extrémne vyťažovaná každodennými premávkami. Táto

cesta je teda pre cyklistov z hľadiska bezpečnosti nevhodná a riziková, a to najmä pre deti a seniorov. Cyklotrasu by bolo najlepšie vybudovať na druhej - vedľajšej ceste, ktorá mestá spája. Ide o cestu II. triedy, ktorá má spevnený asfaltový povrch, zjazdový takmer po celý rok. Práve cesty tohto typu sú odporúčané ako vhodné objekty na budovanie cyklotrás. Navrhovaná cyklotrasa by viedla na trase Nová Dubnica – Veľký Kolačín – Malý Kolačín – Dubnica nad Váhom vo vzdialenosti 7,7 km.

Realizácia projektu by v oblasti nebola nejako zvlášť časovo ani finančne náročná, keďže by išlo o cyklotrasu, ktorá by sa nachádzala na už existujúcej cestnej komunikácii. Hoci by sa nemusela budovať od začiatku, aj v tomto prípade by však bolo nutné spraviť príslušné terénne úpravy, ako napr. rozšíriť cestu. Výška nákladov závisí od viacerých faktorov, akými sú rozsah nutných stavebných prác, realizácia dopravných obmedzení a použitá technológia. V oblasti sa už nachádza verejné osvetlenie. Ak má cyklotrasa slúžiť na rekreáciu, šport a nielen ako trasa prejazdu, určite by som však odporúčala vybudovať lavičky. Tiež by bolo vhodné oblasť vybaviť stojanmi na parkovanie, smetnými košmi a keďže je tu vysoký predpoklad, že veľa ľudí sa vyberie športovať so psom, určite by sa vyplatilo umiestniť po trase aj stojany s vreckami na psie exkrementy. Všetko je súčasťou investičných nákladov. Čo sa týka nákladov na prevádzkovanie cyklotrasy, tzv. prevádzkových nákladov, tie zahŕňajú náklady na bežnú údržbu, s cieľom zabezpečiť riadny a bezproblémový chod cyklotrasy. Patria sem napríklad opravy povrchu cyklotrasy, čistenie a kropenie, zber odpadu, ale aj spotreba elektrickej energie a údržba verejného osvetlenia.

Aby sa cyklotrasa dostala do povedomia a začalo ju využívať čo najviac ľudí, dôležitá je propagácia a osveta. Je nevyhnutné, aby sa aj ľudia, ktorí nemajú bližší vzťah či už ku športu ako takému, alebo cyklistike dozvedeli, aké výhody prinášajú. V priebehu realizácie prác na cyklotrase by sa informácie o nej mohli šíriť prostredníctvom mestských rozhlasov a televízií, novín a sociálnych sietí. Slávnostné otvorenie a sprejazdnenie by sa uskutočnilo v prítomnosti slovenských cyklistov svetového formátu, ako napr. bratov Velitsovcov, rodákov z neďalekého Púchova. Organizovali by sa rôzne súťaže pre deti na bicykloch, kolieskových korčuliach alebo kolobežkách. Na znak spolupráce Novej Dubnica a Dubnice nad Váhom na tomto projekte a zároveň zjednotenia dvoch miest, by deti súťažili v zmiešaných tímoch. Výborným prostriedkom šírenia osvetly medzi obyvateľmi by bolo zapojenie sa samospráv do celoslovenskej kampane Do práce na bicykli, zámerom ktorej je podpora rozvoja nemotorovej dopravy v mestách. Cieľom kampane je taktiež presvedčiť

zamestnávateľov, aby vytvárali vhodné podmienky pre svojich zamestnancov, ktorí jazdia do práce na bicykloch.

Pri riešení otázky zdrojov financovania som zistila, že na Slovensku, žiaľ, nie je na financovanie výstavby a údržby cyklistickej infraštruktúry na národnej úrovni k dispozícii toľko možností, ako v iných štátoch EÚ. Zo štátneho rozpočtu sa vyčleňuje len minimum financií na rozvoj cyklodopravy. V obmedzenej miere poskytuje dotácie na podporu cykloturistiky aj MDVRR SR (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR). Jednou z mála možností je využitie štrukturálnych fondov EÚ. Financovanie cyklistickej dopravy je preto odkázané najmä na financovanie zo zdrojov na regionálnej a lokálnej úrovni. Návrh výstavby cyklotrasy medzi Novou Dubnicou a Dubnicou nad Váhom by musel byť z veľkej časti financovaný práve z týchto zdrojov. Z toho vyplýva, že peňažné prostriedky na výstavbu cyklotrasy by museli zabezpečiť tieto dve predmetné mestá a to vyčlenením zo svojich vlastných rozpočtov. Ako ďalší možný zdroj financovania by mohli byť sponzori. Ak sa pozrieme na záležitosť optimisticky, určite by sa v každom meste našlo aj zopár nadšencov, ktorí by pracovali ako dobrovoľníci a nenárokovali by si finančnú odmenu. Do úvahy však treba vziať aj alternatívnu možnosť financovania projektu prostredníctvom crowdfundingu, pričom by sa ku prezentácii projektu využila internetová crowdfundingová platforma.

Financovanie

Pri type cyklotrasy, aká by sa nachádzala na už existujúcej vozovke medzi Novou Dubnicou a Dubnicou nad Váhom, sa prirodzene počíta s nižšími investičnými nákladmi ako pri cyklotrasách, ktoré sa musia budovať od začiatku. Vozovku by bolo potrebné rozšíriť cca o 2 m a vyznačiť na nej cyklopruhy a cyklokoridory. Tieto náklady sa v priemere odhadujú na približne 24 000,- €/1 km.

Investičné náklady

Plánovaná dĺžka cyklotrasy: 7,7 km

Odhadované investičné náklady na 1 km: 24 000,-€

Celkové investičné náklady: $7,7 * 24\ 000 = 184\ 800,-€$

Rozpočet na výstavbu cyklotrasy

Celkový rozpočet:

184 800,-€

Z toho:

▪ štrukturálne fondy EÚ celkom:	10 000,-€
- Európsky fond regionálneho rozvoja	5 000,-€
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka	5 000,-€
▪ rozpočty miestnych samospráv celkom:	160 000,-€
- rozpočet mesta Nová Dubnica	80 000,-€
- rozpočet mesta Dubnica nad Váhom	80 000,-€
▪ financie z iných zdrojov celkom:	14 800,-€
- sponzoring	4 800,-€
- crowdfunding, príp. fundraising	10 000,-€

Pri financovaní z iných zdrojov, konkrétne zo sponzoringu, by potenciálnymi sponzormi mohli byť veľké spoločnosti, ktoré sídlia v Novej Dubnici a Dubnici nad Váhom, ako napr. Delta Electronics (Slovakia), s. r. o. alebo Bel Power Solutions, s. r. o. Okrem veľkých firiem by aspoň malou finančnou čiastkou mohli prispieť aj podnikatelia - fyzické osoby, ktorí prevádzkujú obchody so športovými potrebami, napr. Cyklo-šport v Dubnici nad Váhom a Cyklostore v Novej Dubnici.

Čo sa týka získania financií prostredníctvom crowdfundingu, najvhodnejšou formou by bolo určite využitie jedného zo štyroch hlavných modelov, ktorý je založený na darcovskej báze, tzv. benefičný crowdfunding. Pri tejto forme crowdfundingu ľudia prispievajú na konkrétny projekt (v tomto prípade výstavba cyklotrasy), pretože veria v jeho prínos, pričom neočakávajú žiadnu finančnú odmenu, ani odmenu v podobe produktu apod. Odmenou je im len dobrý pocit, že prispeli na dobrú vec.

Myslím si, že financie by sa mestá mohli pokúsiť získať aj s využitím fundraisingu, ktorý je činnosťou zameranou na profesionálne zhromažďovanie zdrojov financií určených na verejnoprospešné aktivity, väčšinou organizácii, ale i jednotlivcov. Darcami, ktorých fundraiseri oslovujú, môžu byť štátne úrady, orgány EÚ, nadácie, firmy a pod.

ZÁVER

Napriek tomu, že šport má nesčítateľné množstvo priaznivých účinkov na kvalitu života a zdravie človeka, nie každý sa tejto činnosti aj aktívne venuje. Aj dnes sa medzi nami nájdú ľudia, ktorí sa miesto jednej hodiny venovanej športovej aktivite, vyberú radšej do obchodného centra. Iní zasa zostanú doma a sledujú televíziu. Smutným faktom však je, že práve deti a mládež sú tou skupinou ľudí, ktorá sa stále častejšie venuje iným aktivitám a zanedbáva pri tom tie športové. Povinná telesná výchova je často jedinou pohybovou aktivitou, ktorej venujú svoj čas. Nedostatok pohybu sa odráža nielen na ich zdraví a stále rastúcom podiele obéznych ľudí v spoločnosti, ale aj na klesajúcej návštevnosti športovísk. K základným úlohám každého mesta preto patrí vytvoriť občanom také podmienky na šport, ktoré im budú v čo najväčšej miere vyhovovať, budú ich navštevovať s radosťou a dopomôžu k tomu, aby sa šport stával súčasťou každodenného života občanov všetkých vekových kategórií.

Prostredníctvom socioekonomickej charakteristiky a poznatkov z analýzy súčasnej situácie športovej infraštruktúry a športových aktivít Novej Dubnice a Dubnice nad Váhom som zistila, že v týchto mestách sa nachádza v pomere k počtu obyvateľov dostačujúca ponuka športových zariadení. Taktiež občania oboch miest majú na výber z pomerne širokej škály športových klubov, ktoré v mestách pôsobia, a zo športových podujatí, ktoré sú tu každoročne organizované. Napriek tomu sa určite aj v týchto mestách nájdú športoviská, ktoré obyvateľom chýbajú a radi by ich výstavbu vo svojich mestách privítali. Práve touto otázkou som sa zaoberala v dotazníkovom šetrení. Výsledky dotazníkového šetrenia boli potom pre mňa kľúčovými pri návrhu projektu na rozvoj športovej infraštruktúry. Pri vyhodnocovaní dotazníku som zistila, že najviac občanov Novej Dubnice navštevuje krytú plaváreň. Obyvatelia Dubnice nad Váhom svojimi odpoveďami prekvapili, pretože väčšina uviedla, že nenavštevujú žiadne športovisko. Tento výsledok je o to viac prekvapujúci, pretože v porovnaní s občanmi Novej Dubnice sú občania Dubnice nad Váhom s kvalitou športovísk spokojnejší vo väčšej miere. Z otázky o najviac žiadanom športovom zariadení, ktoré by sa dalo vybudovať vyplynulo, že najväčší záujem majú ľudia o vybudovanie cyklotrasy.

V návrhovej časti som preto podala námet na projekt, ktorý by bolo možné zrealizovať na základe vzájomnej spolupráce spomínaných miest. Išlo o vybudovanie cyklotrasy medzi mestami. Cyklotrasa by tak bola nástrojom, ktorý by nielen spojil územia dvoch miest, ale

rovnako tak by zblížil ich obyvateľov. Jej výstavba by prispela k rozvoju športovej infraštruktúry v Novej Dubnici a Dubnici nad Váhom, ale aj k rozvoju cyklodopravy na Slovensku.

ZOZNAM POUŽITÉJ LITERATURY

ANDREFF, Wladimir a Stefan SZYMANSKI, 2009. *Handbook on the economics of sport*. Cheltenham: Edward Elgar, xviii, 830 s. ISBN 978-1-84376-608-7.

BYSTRICKÝ, Valerián a Jaroslava ROGULOVÁ, 2010. *Dubnica nad Váhom: Od minulosti po súčasnosť*. Dubnica nad Váhom: VKÚ, 463 s. ISBN 978-80-970251-5-1.

ČÁSLAVOVÁ, Eva, 2009. *Management a marketing sportu*. Praha: Olympia, 225 s. ISBN 978-80-7376-150-9.

DREISIG, Stanislav, 2015. *Program rozvoja mesta Nová Dubnica* [online]. In: . Nová Dubnica [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: http://www.novadubnica.eu/data/uploads/files/strategicke_dokumenty/PR_Nova_Dubnica_final.pdf

DURDOVÁ, Irena, 2004. *Sociálně-ekonomické aspekty sportu*. Ostrava: Repronis, 86 s. ISBN 80-732-9075-8.

FELDER, Bernhard et al., 2006. *Sport a ekonomie v Evropě: Rozhlédnutí po obzoru*. Dostupné také z: <http://www.esce.at/speafile/0604%20BKA%20Sport%20a%20Ekonomie%20SpEA%20CZ.pdf>. Studie zadaná Úřadem spolkového kancléře, Obor sport.

GRATTON, Chris a Ian P HENRY, 2001. *Sport in the city: the role of sport in economic and social regeneration*. New York: Routledge, xii, 322 p. ISBN 04-152-4349-1.

HOBZA, Vladimír a Tomáš DOHNAL, 2008. *Sport jako perspektivní potenciál rozvoje zaměstnanosti v EU* [online]. Olomouc [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.telesnakultura.upol.cz/pdfs/tek/2008/02/02.pdf>. Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury. Soubor vo formáte PDF.

HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK, c2006. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 191 s. ISBN 80-86929-04-3.

HOYE, Russell et al., 2015. *Sport Management: Principles and applications*. 4th ed. Oxon: Routledge. ISBN 978-1-138-83959-5. 978-1-138-83960-1, 978-1-315-73337-1.

HRUBEC, Petr, 2012. *Právní aspekty sportovního prostředí* [online]. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://www.ftvs.cuni.cz/katedry/kms/Dvor/Pravni_aspekty_sportu.pdf. Soubor vo formáte PDF.

KÉSENNE, Stefan, 2007. *The Economic Theory of Professional Team Sports: An Analytical Treatment*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing Limited, 162 s. NEW HORIZONS IN THE ECONOMICS OF SPORT. ISBN 978 1 84720 207 9.

KVASNIČKA, Marián, 2007. *Mesto Nová Dubnica 1957 - 2007*. Trenčín: Q-EX. ISBN 978-80-969780-2-1.

NOVOTNÝ, Jiří, 2011. *Sport v ekonomice*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0.

NOVOTNÝ, Jiří, 2000. *Ekonomika sportu*. Praha: ISV, 263 s. ISBN 80-858-6668-4.

RYBÁR, Martin, 2009. *Financovanie telesnej kultúry a športu v Slovenskej republike* [online]. Bratislava [cit. 2015-12-14]. Diplomová práca. Ekonomická univerzita v Bratislave, Národohospodárska fakulta EU.

SEKOT, Aleš, 2008. *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada, 223 s. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2562-8.

ZIMMER, Renate, 2015. *Sport und Spiel im Kindergarten*. 6. Auflage. Aachen: Meyer & Meyer Verlag, 112 s. ISBN 978-3-89899-731-7.

Alokácia finančných prostriedkov. *Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky* [online]. Bratislava: Aglo Solutions [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: [https://www.minedu.sk/aloAlokácia finančných prostriedkovkacia-financnych-prostriedkov/](https://www.minedu.sk/aloAlokacia%20financnych%20prostriedkovkacia-financnych-prostriedkov/)

Bežné výdavky mesta a neštátnych školských zariadení, 2015. Nová Dubnica, 10 s. Dostupné také z: http://www.novadubnica.eu/data/uploads/files/uctovne_rozpočet/Bezne_vydavky_mesta.pdf. Súbor vo formáte PDF.

Bílá kniha o sportu. *EUR-Lex: Přístup k právu Evropské unie* [online]. Poslední aktualizace: 06.05.2014 [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=URISERV:l35010>

Centrálna záujmová samospráva, 2011. *Slovenský športový portál: sport.gov.sk* [online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://test.sport.iedu.sk/Page/Centralna-zaujmovasamosprava>

CROWDFUNDING - KEĎ POTREBUJETE PENIAZE PRE BIZNIS, ©2000-2016. SBA: SLOVAK BUSINESS AGENCY [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: http://www.sbagency.sk/crowdfunding-ked-potrebuje-peniaze-pre-biznis#.VwPnf3qtR_k

Čo je MAS, c2008. *Miestna akčná skupina MALOHONT* [online]. [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://www.malohont.sk/spageView.php?id=12>

Doprava, ©2001-2016. *Dubnica nad Váhom: Informačný server mesta* [online]. Dubnica nad Váhom [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.dubnica.sk/zakladne-informacie/infrastruktura-0/2>

Dotácie, ©2001-2016. *Dubnica nad Váhom: Informačný server mesta* [online]. Dubnica nad Váhom [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.dubnica.sk/dotacie>

Dôvodová správa k zmene rozpočtu Mesta Nová Dubnica na rok 2016, 2016. Nová Dubnica. Dostupné také z: http://www.novadubnica.eu/data/uploads/files/uctovne_rozpocet/DS_21_04_2016_-_zmena_rozpocetu_do_MsZ_.pdf. Súbor vo formáte PDF.

Dubnica v rokoch 1848 - 1938, ©2001-2016. *Dubnica nad Váhom: Informačný server mesta* [online]. Dubnica nad Váhom [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.dubnica.sk/historia/dubnica-v-rokoch-1848-1938-0>

DuTaF Centrum: Dubnica nad Váhom, ©2006-2016. *Športoviská.sk: Váš sprievodca na ceste za športom a aktívnym relaxom* [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://sportoviska.zoznam.sk/tenis/trenciansky/dutaf-centrum-dubnica-nad-vahom>

DuTaF CENTRUM [online], 2007. SOKOS s.r.o. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: http://www.sokos.sk/dutaf/index.php?sPage=spolocnost_profil&nStatic=0

Erasmus+: EU pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport, 2015. *European Commission* [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_cs

Evropská unie: Sport a Evropská unie, 2015. *MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/sport-a-evropska-unie.aspx>

FitFabrik. *FITFABRIK: TRAINING CENTER* [online]. [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.fitfabrik.sk/fitfabrik>

História klubu, 2012. *MESTSKÝ FUTBALOVÝ KLUB NOVÁ DUBNICA* [online]. [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: <http://www.mfknovadubnica.sk/historia>

História mesta, 2016. *Oficiálne stránky mesta Nová Dubnica* [online]. Nová Dubnica: JKC [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.novadubnica.eu/o-meste/historia-mesta/>

História prístupu LEADER, c2008. *Miestna akčná skupina MALOHONT* [online]. [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://www.malohont.sk/dpageItemView.php?id=30>

História vzniku školy. *ZŠ JANKA KRÁĽA* [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://zsjk.edupage.sk/about/>

Kapitálové výdavky, 2015. Nová Dubnica. Dostupné také z: http://www.novadubnica.eu/data/uploads/files/uctovne_rozpocet/Kapitalove_vydavky.pdf. Súbor vo formáte PDF.

Koncepcia štátnej politiky v oblasti športu - Slovenský šport 2020, 2013. *Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky* [online]. Bratislava: Aglo Solutions [cit. 2015-12-04]. Dostupné z: <http://www.minedu.sk/koncepcia-statnej-politiky-v-oblasti-sportu-slovensky-sport-2020/>. Súbor vo formáte ZIP.

KRYTÁ PLAVÁREŇ, 2016. *Oficiálne stránky mesta Nová Dubnica* [online]. Nová Dubnica: JKC [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.novadubnica.eu/ostatne-organizacie/kryta-plavaren/>

KST KOLAČÍN [online], 2009. Webnode [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://kstkolacin.webnode.sk/>

Mesto zo zákona, ©2001-2016. *Dubnica nad Váhom: Informačný server mesta* [online]. Dubnica nad Váhom [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.dubnica.sk/zakladne-informacie/mesto-zo-zakona>

Miestna záujmová samospráva, 2011. *Slovenský športový portál: sport.gov.sk* [online]. [cit. 2015-12-02]. Dostupné z: <http://test.sport.iedu.sk/Page/Miestna-zaujmovsa-samosprava>

NašaPovažská.sk [online], ©1997-2016. Bratislava: Petit Press [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://nasapovazska.sme.sk/c/20060331/miting-atleticky-most-2015-v-dubnici-sa-neuskutocni.html>

Návrh rozpočtu na roky 2015 - 2017, 2014. Dubnica nad Váhom, 45 s. Dostupné také z: http://www.dubnica.sk/library/files/uradna_tabula/2014/Programovy_rozpocet_na_roky_2015-2017_1.pdf. Súbtor vo formáte PDF.

Nová Dubnica, ©1997-2016. *NašaPovažská.sk* [online]. Bratislava: Petit Press [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: <http://nasapovazska.sme.sk/c/2639946/nova-dubnica.html>

Oficiálne stránky mesta Nová Dubnica [online], 2016. Nová Dubnica: JKC [cit. 2016-01-27].

Organizácia a riadenie športu v SR, 2011. *SLOVENSKÝ ŠPORTOVÝ PORTÁL: sport.gov.sk* [online]. [cit. 2015-11-19]. Dostupné z: <http://test.sport.iedu.sk/Page/organizacia-a-riadenie-sportu-v-sr>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom na obdobie 2007-2013 [online], 2007. In: . Dubnica nad Váhom [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.dubnica.sk/library/files/program-hospod%20rskeho-soci%20lneho%20rozvoja-2007-2013.pdf>

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Dubnica nad Váhom 2015 - 2020: aktualizovaná a dopracovaná verzia pôvodného PHSR podľa nových podmienok zák. č. 309/2014 Z. z. [online], 2015. In: . Dubnica nad Váhom [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: http://www.dubnica.sk/library/files/PHRSR_Dubnica%20nad%20Vahom_2015_2020.pdf

Programová štruktúra na roky 2016 - 2018, 2015. In: *Programová štruktúra rozpočtu Mesta Nová Dubnica 2016 - 2018* [online]. Nová Dubnica, s. 20 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: http://www.novadubnica.eu/data/uploads/files/uctovne_rozpocet/Programova_struktura_rozpocetu_Mesta_Nova_Dubnica_2016-2018.PDF

Regionálna úroveň, 2011. *Slovenský športový portál: sport.gov.sk* [online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://sport.iedu.sk/CMS/Document/Detail/117>

Slovensko a šport, 2009. *Sportslovakia* [online]. [cit. 2015-11-19]. Dostupné z: http://www.sportslovakia.sk/sk/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=18&lang=fr

Sport v EU, 2015. *Evropská unie: EUROPA* [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/spo/index_cs.htm

Súčasnosť, 2016. *Oficiálne stránky mesta Nová Dubnica* [online]. Nová Dubnica: JKC [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.novadubnica.eu/o-meste/sucasnost/>

Šport, 2014. *Nová Dubnica* [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.novadubnica2.estranky.sk/clanky/sport.html>

Šport, 2016. *TERAZ* [online]. TASR [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.teraz.sk/sport/atleticka-most-dubnica-sport/54530-clanok.html>

Šport v Dubnici nad Váhom, ©2001-2016. *Dubnica nad Váhom: Informačný server mesta* [online]. Dubnica nad Váhom [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.dubnica.sk/sport/sport-v-dubnici-nad-vahom>

ŠPORTOVÁ SPOLOČNOSŤ: Národný športový zväz, 2010. *CENTRÁLNY PORTÁL PRE NEZISKOVÝ SEKTOR: 24-hodinový servis odborných informácií* [online]. gCMS [cit. 2015-11-26]. Dostupné z: http://itretisektor.sk/Narodny_sportovy_zvaz

Športoviska.sk: Váš sprievodca na ceste za športom a aktívnym relaxom [online], ©2006-2016. [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <http://sportoviska.zoznam.sk/>

Štátne dotácie v oblasti športu, 2010. *CENTRÁLNY PORTÁL PRE NEZISKOVÝ SEKTOR: 24-hodinový servis odborných informácií* [online]. gCMS [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: http://itretisektor.sk/statne_dotacie_v_oblasti_sportu

Viacročný programový rozpočet - VÝDAVKY, 2015. Nová Dubnica. Dostupné také z: http://www.novadubnica.eu/data/uploads/files/uctovne_rozpocet/Vydavky.pdf. Súbor vo formáte PDF.

Vznik mesta, ©2001-2016. *Dubnica nad Váhom: Informačný server mesta* [online]. Dubnica nad Váhom [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.dubnica.sk/historia/vznik-mesta-0>

Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, 1997. In: . Bratislava. Dostupné také z: <http://www.minedu.sk/data/att/8265.pdf>. Súbor vo formáte PDF.

Zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, 2008. *Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky* [online]. Aglo Solutions [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: <https://www.minedu.sk/zakon-c-3002008-z-z-o-organizacii-a-podpore-sportu-a-o-zmene-a-doplneni-niektorych-zakonov-v-zneni-neskorsich-predpisov/>

Zákon o podpoře sportu: Zákon č. 115/2001 Sb., ze dne 28. února 2001 ve znění zákona č. 219/2005 Sb., 2015. *MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY* [online]. [cit. 2015-11-08]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>

Zásady hospodárenia s majetkom Mesta Nová Dubnica: úplné znenie s Dodatkom č. 1, 2, 3, 4 a 5, 2013. In: . Nová Dubnica.

Zásady rozpočtového hospodárenia mesta Dubnica nad Váhom, 2013. Dubnica nad Váhom, 7 s. Dostupné také z: http://www.dubnica.sk/library/files/zasady_rh_16_12_2014.pdf. Súbory vo formáte PDF.

Zimný štadión: Dubnica nad Váhom, 2008. *..kam s deťmi...: Svet kreatívnych detí a ich rodičov* [online]. PHP-Fusion [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://kamsdetmi.dobrenapady.sk/zimny-tadion-dubnica-nad-vahom-r547.htm>

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

A. s.	Akciová spoločnosť
ČSR	Československá republika
ČSZTV	Česko-slovenský zväz telesnej výchovy
EAA	Európska atletická asociácia
EÚ	Európska únia
EVPÚ	Elektrotechnický výskumný a projektový ústav
EVÚ	Elektrotechnický výskumný ústav
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
MFK	Mestský futbalový klub
MHD	Mestská hromadná doprava
MHK	Mestský hokejový klub
M. p. o.	Mestská príspevková organizácia
MsÚ	Mestský úrad
MŠ	Materská škola
SAD	Slovenská autobusová doprava
SR	Slovenská republika
S. r. o.	Spoločnosť s ručením obmedzeným
SZČO	Samostatne zárobkovo-činná osoba
SZTK	Slovenské združenie telesnej kultúry
TJ	Telovýchovná jednota
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
WTO/IOC	Svetová obchodná organizácia
ZŠ	Základná škola

ZTS	Závody těžkého strojárstva
ZŤP	Zdravotne ťažko postihnutí
ZVS	Závody všeobecného strojárstva
Z. z.	Zbierka zákonov

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obr. 1. Viac zdrojové financovanie športu (Hobza a Rektorič, 2006; upravené autorkou)</i>	30
--	----

ZOZNAM TABULIEK

<i>Tab. 1. 9 dimenzií trávenia voľného času (Hobza a Dohnal, 2008; vlastné spracovanie).....</i>	<i>20</i>
<i>Tab. 2. Rozdelenie finančných prostriedkov na šport od Ministerstva školstva (MŠVVaŠ SR, 2015).....</i>	<i>33</i>
<i>Tab. 3. Prehľad športových organizácií a klubov (Dreisig, 2015; vlastné spracovanie).....</i>	<i>45</i>
<i>Tab. 4. Súpis športových klubov a združení (PHRSR Dca n/Váh. 2015 – 2020, 2015; vlastné spracovanie).....</i>	<i>50</i>
<i>Tab. 5. Prehľad bežných výdavkov vyhradených na šport v EUR (Mesto Nová Dubnica, 2015; vlastné spracovanie).....</i>	<i>53</i>
<i>Tab. 6. Prehľad kapitálových výdavkov vyhradených na šport v EUR (Mesto Nová Dubnica, 2015; vlastné spracovanie).....</i>	<i>53</i>
<i>Tab. 7. Prehľad výdavkov mesta vyhradených na šport a celkových výdavkov v EUR (Mesto Nová Dubnica, 2015; vlastné spracovanie).....</i>	<i>54</i>
<i>Tab. 8. Financie určené na šport na školách a školských zariadeniach v EUR (Mesto Dca n/Váh. 2015 – 2017, 2014; vlastné spracovanie).....</i>	<i>55</i>
<i>Tab. 9. Financie na prevádzku a údržbu školských športovísk v EUR (Mesto Dca n/Váh. 2015 – 2017, 2014; vlastné spracovanie).....</i>	<i>55</i>
<i>Tab. 10. Financie na podporu športových aktivít a olympiád na školách v EUR (Mesto Dca n/Váh. 2015 – 2017, 2014; vlastné spracovanie).....</i>	<i>55</i>
<i>Tab. 11. Financie určené na starostlivosť o majetok mesta v správe DUMAT-u v EUR (Mesto Dca n/Váh. 2015 – 2017, 2014; vlastné spracovanie).....</i>	<i>56</i>
<i>Tab. 12. Prehľad dotácií poskytnutých športovým organizáciám mesta v EUR (Mesto Dca n/Váh., © 2001-2016; vlastné spracovanie).....</i>	<i>57</i>

ZOZNAM GRAFOV

<i>Graf 1. Veková štruktúra respondentov podľa miesta bydliska (vlastné spracovanie)</i>	59
<i>Graf 2. Dôvody na športovanie (vlastné spracovanie)</i>	60
<i>Graf 3. Spokojnosť obyvateľov Novej Dubnice s ponukou a kvalitou športovísk v meste (vlastné spracovanie).....</i>	60
<i>Graf 4. Spokojnosť obyvateľov Dubnice nad Váhom s ponukou a kvalitou športovísk v meste (vlastné spracovanie).....</i>	61
<i>Graf 5. Návštevnosť športovísk v Novej Dubnici z pohľadu jej obyvateľov (vlastné spracovanie)</i>	62
<i>Graf 6. Návštevnosť športovísk v Dubnici n/Váhom z pohľadu jej obyvateľov (vlastné spracovanie)</i>	63
<i>Graf 7. Záujem respondentov o výstavbu spoločného verejného športoviska (vlastné spracovanie)</i>	64

ZOZNAM PRÍLOH

P I: KRYTÁ PLAVÁREŇ V NOVEJ DUBNICI

P II: MESTSKÝ FUTBALOVÝ ŠTADIÓN S ATLETICKOU DRÁHOU V DUBNICI
NAD VÁHOM

P III: NÁVRH CYKLOTRASY

P IV: ZADANIE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETRENIA

PRÍLOHA P I: KRYTÁ PLAVÁREŇ V NOVEJ DUBNICI

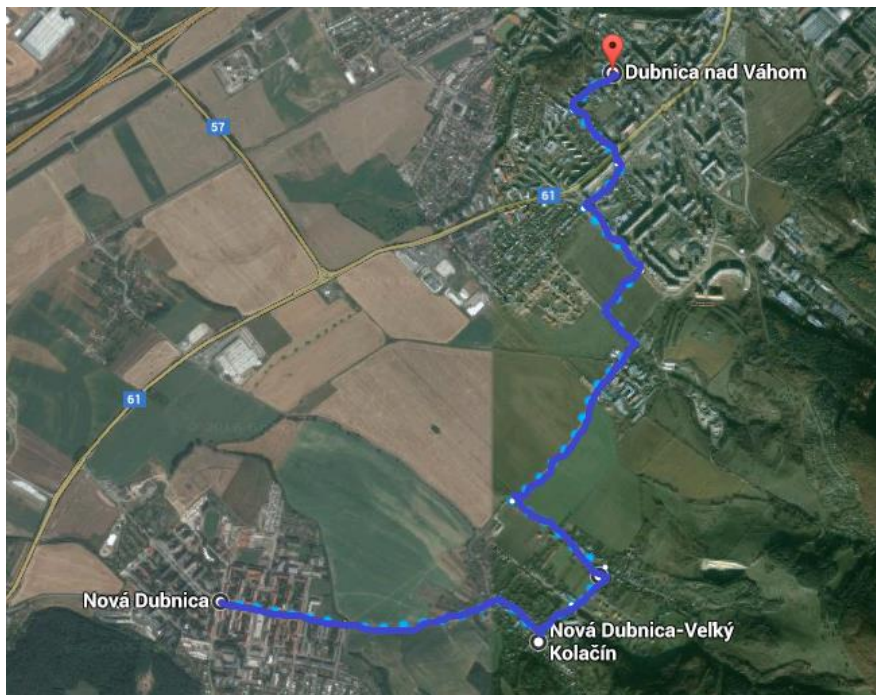
(Oficiálne stránky mesta Nová Dubnica, 2016)

**PRÍLOHA P II: MESTSKÝ FUTBALOVÝ ŠTADIÓN S ATLETICKOU
DRÁHOU V DUBNICI NAD VÁHOM**

(Športoviská.sk, © 2006)

PRÍLOHA P III: NÁVRH CYKLOTRASY

(Vlastné spracovanie podľa googlemaps)

PRÍLOHA P IV: ZADANIE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETRENIA

Športová infraštruktúra v mestách Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom

Vážení občania,

som študentkou 3. ročníku Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati v Zlíne. Dotazník dopĺňa moju bakalársku prácu, ktorá sa zaoberá športovou infraštruktúrou a športovými aktivitami v mestách Nová Dubnica a Dubnica nad Váhom. Cieľom tohto dotazníka je na základe rozboru výsledkov zistiť návštevnosť športovísk, spokojnosť občanov s ich kvalitou a tiež to, výstavbu akého športového zariadenia by vo svojom meste radi uvítali. Dotazník je úplne anonymný a bude použitý výhradne pre účely mojej bakalárskej práce.

Za Váš čas a ochotu Vám vopred ďakujem.

Barbora Pištová

* Povinné

1. Váš vek *

Vyberte len jednu možnosť.

- 15 - 30 rokov
- 31 - 60 rokov
- 61 a viac rokov

2. Váš súčasný status *

Vyberte len jednu možnosť.

- žiak, študent
- zamestnanec, SZČO
- nezamestnaný
- dôchodca

3. V ktorom meste aktuálne žijete? *

Vyberte len jednu možnosť.

- Nová Dubnica
- Dubnica nad Váhom

4. Aký je Váš hlavný dôvod na športovanie? *

Vyberte len jednu možnosť.

- zdravie
- kondícia
- úspech
- vzhľad
- zábava, kamaráti

5. Vyjadrite mieru Vašej spokojnosti so súčasnou ponukou možností na športovanie a s kvalitou športovísk na území Vášho mesta. *

Vyberte len jednu možnosť.

- 1 2 3 4
- veľmi spokojný veľmi nespokojný

6a) Ktoré športové zariadenia v Novej Dubnici využívate najčastejšie? (označiť môžete i viac možností)

Vyplňte len v prípade, že ste obyvateľom Novej Dubnice.

- športový štadión a futbalové ihriská
- atletická dráha
- športová hala
- krytá plaváreň
- stredisko saleziánov DOMKA
- fitness centrá
- tenisové kurty
- žiadne

6b) Ktoré športové zariadenia v Dubnici n/Váhom využívate najčastejšie? (označiť môžete i viac možností)

Vyplňte len v prípade, že ste obyvateľom Dubnice n/Váhom.

- športová hala
- zimný štadión
- futbalový štadión
- atletická dráha
- tenisové kurty
- minigolfové ihrisko

- fitness centrá
- paintballové ihrisko
- squash centrum
- žiadne

7. O výstavbu ktorého verejného športového zariadenia by ste mali záujem v rámci spoločného projektu týchto dvoch miest? *

Vyberte len jednu možnosť.

- golfové ihrisko
- cyklotrasa
- letné kúpalisko
- workoutové ihrisko
- športové centrum určené na skupinové športy (joga, aerobik atď.)
- Iné:

8. Vaše návrhy a pripomienky.

Nepovinná otázka.

Dotazník v elektronickej forme je dostupný na internetovej stránke <https://docs.google.com/forms/d/1C2W6jd96PKgh3EthsU0Yf5rM3WLDAJno02aqe7lguHA/viewform>.